

Arthur Wallis

Kdo je

Ježíš Nazaretský?

Je to Bůh,
nebo jen jeden ze stvořených andělů?
Můžeš se k Ježíši modlit?
Tato kniha nepředkládá dogmata,
ale dává odpověď na základě biblického zkoumání.

"... o Ježíši Nazaretském, kterýž byl muž prorok, mocný v slovu i v skutku před Bohem i přede vším lidem."

Lukáš 24.19

OBSAH

Kdo je Ježíš z Nazaretu?	5
Náš úkol	6
Starý zákon.....	7
Vyjádření Boží lásky.....	8
Slovo	9
Otec a Syn	10
Kristus a Duch svatý.....	11
Kristus a stvoření.....	11
Kristus Vykupitel	12
Kristus soudce.....	13
Povaha a osoba Kristova.....	14
Nárok Kristův	15
Kristus a lidstvo.....	16
Poznat Krista.....	16
Důvěřovat Kristu	17
Modlit se ke Kristu	18
Uctívat a zbožňovat Krista.....	19
Kristus naše smíření.....	21
Počátek Božího stvoření.....	24
Vysoce vyvýšený Kristus.....	25
Přímluva Kristova.....	26
Jeden Bůh	27
Důsledky	28
Podle Izáka Newtona	30
Dodatek.....	32

Tato stránka je záměrně ponechána prázdná

Informace o svědcích Jehovových

www.straznavez.cz

- Nezávislé informační fórum o Společnosti Strážná Věž a svědcích Jehovových
- Dokumenty o Společnosti Strážná Věž
- Rozbory o Společnosti Strážná Věž

www.krev.info

- Spojenectví svědků Jehovových za reformu v otázce krve
- Dokumenty
- Rozbory

www.rozcesti.org

- Pro svědky Jehovovy na cestě ke Kristu
- Pro ty, kdo jim na této cestě chtějí pomáhat
- Materiály ke stažení
- Životní příběhy o obrácení ke Kristu

Dodatek

Zde uvádíme, několik míst, která se v Starém zákoně vztahují na Jehovu a která Nový zákon užívá o Kristu.

Iz 40 3	"Hlas volajícího: Připravtež na poušti cestu Hospodinovu Jehovovu, přímou učíte na pustině stezku Boha našeho."
Mat 3.1-3	"Jan Křtitel... totoť jest ten předpověděný od Izaiáše proroka, řkoucího: Hlas volajícího na poušti. Připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho".
Luk 1.76	"Ty pak, dítě, prorokem Nejvyššího slouti budeš, nebo předejdeš před tváří Páně připravovati cesty Jeho."
Jer 11.20	"Ale ó Hospodine zástupů, soudce spravedlivý, kterýž zkušuješ ledví i srdce..."
Jer. 17.10	"Já Hospodin, kterýž zpytuji srdce a zkušuji ledví."
Zj 2.18-23	"Totoť praví Syn Boží... žeť jsem já zpytatel ledví i srdce a odplatím vám jednomu každému podle skutků vašich."
Iz 60.19	"ale bude Hospodin světlem tvým věčným a Bůh tvůj okrasou tvou."
Luk2.30-32	"Nebo viděly oči mé spasení tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí. Světlo ke zjevení národům a slávu lidu tvého izraelského." /Simeon/
Zach 12.10	"Vyleji na dům Davidův... Ducha milosti a pokorných proseb. I obrátí zřetel ke mně, kteréhož jsou bodli."
Jan 19.34-37	"Ale jeden z žoldněřů bok Jeho kopím otevřel... Stalo se pak to, aby se naplnilo to Písmo... Uzřít v koho jsou bodli."
Mal3.1	"Aj, já posílám anděla svého, kterýž připraví cestu před tváří mou. V tom hned přijde do chrámu svého Panovník, kteréhož vy hledáte."
Mat 11.10	"Tento jest zajisté /Jan Křtitel/, o němž psáno: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýž připraví cestu tvou před tebou."
Iz 8.13—14	"Hospodina zástupů posvěcujte, On bude... kamenem urážky a skalou pádu."
1 Petr 2.7-8	"... ale nepovolným /je Kristus/ ... kámen úrazu a skála pohoršení."
Iz 45.22—23	"Já jsem Bůh silný, a není žádného více. Skrze sebe samého jsem přísáhl, vyšlo z úst mých slovo spravedlnosti, kteréž nepůjde nazpět: že se mně skláněti bude všeliké koleno, a přísahati každý jazyk."
Fil 2.10-11	"Aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo... a každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus je Pánem v slávě Boha Otce."
1.Moj 14.19	"Bohu silnému nejvyššímu, který vládne nebem a zemí."
5.Moj 10.14	"Aj, Hospodina Boha tvého jest nebe, i nebesa nebes, země a všechny věci, kteréž jsou na ní."
Jan 3.35	"Otec miluje Syna a všecko dal v ruku Jeho."
Skut 10.36	"Skrze Ježíše Krista, kterýž jest Pánem všeho."

Kdo je Ježíš z Nazaretu?

Dějinná skutečnost, že Ježíš z Nazaretu žil na počátku křesťanského věku je mimo vši pochybnost. Byla potvrzena lidmi, kteří v Něho nevěřili, stejně jako těmi, kteří v Něho věřili. /Talmud o NĚm říká, že se narodil jako nemanželský syn Marie a nějakého Panděry, že se naučil v Egyptě, kam odešel se svými rodiči kouzelnictví, že činil divy a svou výmluvností mnohé oklamal. Činil se také Synem Božím a byl proto podle zákona Mojžíšova spravedlivě odsouzen a ukřižován, ale z hrobu ho ukradli jeho učedníci a prohlásili, že vstal z mrtvých. To je zpráva nepřátel, která v negativním smyslu plně potvrzuje, že žil, že činil divy, že kázal, že byl ukřižován, protože vystoupil jako Boží Syn a nakonec, že vstal z mrtvých./

Jak se máme postavit k této dějinné osobnosti a k nároku, který si činí?

Máme tři možnosti:

1. Buď byl svůdcem, který si činil nárok na něco, o čemž věděl, že to není pravda.
2. Nebo byl mužem, který klamal sám sebe. Bral to sice vážně, ale propadl iluzi. Byl mužem, který trpěl halucinacemi.
3. Anebo byl mužem, jehož slova a nároky byly čistou pravdou.

Někteří Židé jeho doby říkali, že byl svůdcem. Za koho považuješ ty toho muže, který měl kázání na hoře? Věříš, že vliv, který měl na svět, byl vlivem svůdce? Jiní ho obviňovali, že se oddal iluzím, že nebyl zcela při smyslech, že byl "šílenec" a že se "pomátl". Věříš, že vliv Ježíše z Nazaretu nebyl vlivem zcela normálního člověka? Mohl by takový muž tak mluvit, že se lid děsil nad jeho učením? Mohl by tak odpovídat svým kritikům a odpůrcům, aby je přivedl k mlčení, tak že se neodvážili položit jakékoliv další otázky? Mohl by snad své nepřátele dovést k tomu, aby byli nuceni uznat "Nikdy tak nemluvil člověk?" Necháme-li stranou tyto obě možnosti, zůstává jen ta třetí. V tom případě musíme uznat, že byl pravdivým člověkem, který mluvil čistou pravdu.

Nový zákon nám podává jedinou originální zprávu o životě a působení Kristovu. Bible si činí nárok na to, že je Slovem Božím. Naším úkolem zde není tento nárok zkoumat - s touto otázkou se zabývali mnozí schopní mužové boží - tento nárok my uznáváme a uznáváme také její věrohodnost. Naším úkolem je jen prozkoumat její učení se vztahem na Ježíše z Nazaretu. Uznáváme-li, že to co Ježíš sám učil a co o něm říká bible je pravdivé - jak tomu máme rozumět a jak to chápat, jak se s tím vyrovnat? Činil si skutečně nárok na to, že je Bohem, který se stal člověkem - jak to ve všeobecnosti tvrdí křesťané? Anebo odpovídá spíše skutečnosti přijmeme-li názor, že byl sice vyvoleným Božím poslem, ale nikoli samotným Bohem? Byl božskou, nestvořenou druhou osobou božství, anebo byl jen nejvyšším stvořením, které Bohu nebylo rovné, nýbrž bylo menší nežli Bůh i když mělo výsadní postavení uprostřed stvoření Božího? Je to tak důležité? Záleží tak na tom? Tak se bude snad leckdo tázat. "Máme čas zabývat se malichernými teologickými otázkami a nechat se uvádět do zmatku anebo se puntičkářsky zabývat jemnými odchylkami v učení? My se ale domníváme, že se tu jedná o otázku svrchované důležitosti. Je-li Ježíš Bohem, pak mu musíme prokazovat

stejnou úctu jako Bohu; odmítáme-li však prokazovat mu tuto úctu, znamená to zapírat Boha. Není-li ale Ježíš Kristus Bohem, pak by to bylo rouhání a modlářství uctívat ho jako Boha, přičemž je jedno, jak je vznešený a jak vysoké postavení má jako stvoření Boží. Je-li Ježíš Kristus Bohem, je od věčnosti a mezi ním a nejvyšším stvořením je nekonečně veliká propast. Není-li Ježíš Kristus Bohem, pak mezi ním a Bohem - Hospodinem Jehovou zeje stejná nekonečná propast - neodvisle od toho, jak je vyvýšený podle svého vyvolení v našem hodnocení. Vezměme si na pomoc obraz. Horolezce, který je na vrcholku Mount Everestu, můžeme stavět velmi vysoko oproti badateli, který prozkoumává v mořských hlubinách nejhlubší místa mořského dna. Měříme-li však vzdálenost mezi nimi podle nekonečné vzdálenosti, která oba tyto body společně dělí od hvězdy, která je snad vzdálena od země miliony světelných let, pak je vzdálenost mezi nimi nekonečně malá. Vrcholky hor a dno moře náleží oboje do oblasti zemské a jejich výška a hloubka se dá měřit a navzájem srovnávat. Hvězda ale náleží k nebeské sféře a proto není možné rozumné srovnání s pozemskými věcmi.

Použijeme-li tohoto podobenství na naši otázku, pak se musíme takto tázat: Máme srovnat Ježíše Krista s hvězdou, či s vrcholem hory? Hluboká propast, která dělí Boha od lidstva, stvořitele od stvoření, věčného od časnosti - dělí Ježíše od Boha, anebo Ježíše od člověka?

Náš úkol

Toto zkoumání je nutné, protože jsou lidé, kteří tvrdí, že bible je Boží Slovo k člověku, ale přesto mají zcela rozdílné názory na to, jak Božímu Slovu rozumět, vzhledem k osobě, která v něm tvoří střed - totiž osobě Ježíše z Nazaretu. Je jasné, že Ježíš si činil nárok na to, že je Synem Božímu a také novozákonní písmo tento nárok stvrzuje. Co ale znamená tento výraz "Syn Boží"? Pro jedny to znamená, že je Bohem Synem, že náleží k Božství, že je postaven naroveň Otcí. To by nepochybně potvrdilo jeho božství. Ti druzí tvrdí neústupně, že tomu tak není! Říkají, že andělé jsou také Božími Syny a přesto nemají božskou přirozenost Job 1.6. Věřící mohou být nazýváni Božími dětmi, ale přesto nemají nárok na božství Řím. 8.14.

Jedni poukazují na Ježíšovo mimořádné konstatování: "Já a Otec jedno jsme". Jan 10.30. Říkají: "Co je to jiného, než nárok - být rovný Bohu"? Druzí proti tomu namítají, že Ježíš jim chtěl zdůraznit jen svou shodu a souhlas s Otcem a jako důkaz uvádí Jan 17.21 "Aby všichni jedno byli jako ty, Otče ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby svět uvěřil, že jsi ty mne poslal"; anebo připomínají Ježíšova slova: "Můj Otec větší jest nežli já" Jan 14.28. Jedni říkají, že Ježíš si činil nárok na to, že je věčný a nestvořený, když řekl: "Dříve nežli Abraham Já jsem. Jan. 8.58. Jiní zase tvrdí, že je jen prvou živoucí bytostí, která byla od Boha stvořena, protože sám o sobě říká, že je "počátkem stvoření Božího". Je jasné, že oba tyto názory se navzájem vylučují. Nemohou být oba správné; nemohou být žádné stupně božství či božskosti. Buď byl Ježíš Kristus Bohem, anebo nebyl Bohem. Zástupci obou názorů se odvolávají na bibli - jak tu máme rozhodnout, který výklad je správný? Skutečnost, že existují natolik protichůdné názory nám má ukázat, jak je lidský duch porušený a jak je omylný a nakloněný k bludu tam, kde jde o výklad Božího zjevení.

duchovní stanovisko kdekoli, zkoumej, zda stojíš u víře.

Snad rozumově a intelektuálně souhlasíš s Ním a s Jeho učením, avšak tvá víra není vírou srdce, vírou, která zachraňuje a proměňuje, která tě přivádí do obecenství s tím, v Něhož věříš vírou, která tě vede k Bohu. Nová oblast v níž žije ten, kdo věří je "v Kristu". Jsi "v Kristu"? "Protož jestli kdo v Kristu nové stvoření jest. II.Kor.5.17. Jsi novým stvořením? "Staré věci pominuly, aj nové všecko učiněno jest." II.Kor.5.17. Stalo se to i tvou zkušeností? Nemůžeš si dovolit vyhnout se této otázce života a smrti! Postoj tvého srdce vůči Kristu rozhodne o tvém věčném osudu!

Před tebou stojí Kristus tak, jak se zjevil svým prvním učedníkům, jako ukřižovaný a zmrtvýchvstalý. Není výplodem mozku, není duchem. Ježíš řekl: "Vizte ruce mé i nohy mé... Dotýkejte se mne a vězte, neboť duch těla a kostí nemá, jako mne vidíte mítí."

Ano, On je to skutečně a On přichází k nám se znamením svého utrpení na svém vzkříšeném těle. Tento božský záchranec byl zraněn pro tvá přestoupení "On pak raněn jest pro přestoupení naše, potřím pro nepravosti naše; kázeň pokoje našeho na Něj jest vložena a zsinalostí jeho lékařství nám způsobeno." Iz.53.5.

Trest - cena tvého pokoje - byla na Něj vložena a Jeho ranami jsi byl spasen a uzdraven.

Láska, jež Ho pro tebe přivedla na kříž hanby z trůnu slávy se během minulých staletí nestala menší. On volá "Pojď ke mně". Pojď, padni k Jeho probodeným nohám v opravdovém pokání, v živé víře a radostně se mu odevzdej. Řekni s Tomášem "Pán můj a Bůh můj". Jan 20.28.

Podle Izáka Newtona

Každé učení, které zapírá, že Syn boží je skutečně Bohem a přitom člověkem, je víra bez základu. Při takové víře jsou také všechny ostatní články víry pochybné.

Známý sochař Joh-Dannecker /1758-1841/ chtěl zanechat světu po sobě mistrovské dílo, které by vždy podrželo svoji hodnotu. Přemýšlel o tom s modlitbou. Jednoho večera, když četl Nový zákon narazil na slova: "A v pravdě velikéť jest tajemství pobožnosti" I.Tim.3.16. Toto slovo ho nenechalo v klidu. Četl ho znovu a znovu. "Kdybych jen mohl pochopit jeho smysl a pak to proměnit v mramor" řekl sám k sobě. Prosil Boha o milost a vedení a zcela se věnoval tomuto úkolu.

Konečně dokončil Dannecker svoji sochu o božském Kristu. Pozval skupinu dětí, aby přišly do jeho atelieru. Měly shlédnout jeho práci. S obdivem pozorovaly děti skvělou figuru a jeden chlapec řekl: "To musel být velmi veliký muž". Dannecker byl hořce zklamán. Nechtěl vytvořit dojem velikosti. Poděkoval dětem a nechal je, aby odešly. Pak se pustil do práce a vytvořil druhou sochu. Znovu pozval skupinu dětí. Tyto byly jako magnetem přitahovány k podivuhodné postavě na podstavci. Výraz jejich tváří prozrazoval, že umělecké dílo k nim mluvilo. Konečně přerušilo ticho jedno děvčátko: "To musel být velmi dobrý muž". Dannecker byl povzbuzen, ale ještě nebyl spokojen. Rozhodl se, že se odváží ještě k jednomu pokusu. Když dokončil třetí sochu zavolal děti, aby znovu přišly. Stál ve svém bílém pláští v atelieru. Bádavě pozoroval obličej dětí, které ho navštívily. Tentokrát viděl, jak chlapci sňali se zatajeným dechem své čepice. Jedno děvčátko padlo na kolena. Dannecker cítil, že se mu konečně podařilo vyjádřit zbožňování a čest, která naplňovala jeho srdce.

Na stránkách této knihy byl vymalován obraz Kristův - ne obratností sochaře ani štětcem umělce, nýbrž perem učedníka. Čtenář musí uznat, že linie tohoto obrazu nebyly slátány z několika málo míst vytržených ze souvislosti, které by dokazovaly pravdivost tohoto obrazu, nýbrž že tento obraz byl získán z celého zjevení Kristova, tak, jak ho Bible znázorňuje. Co soudíš o Kristu? Tiše stůj a pozoruj Ho! Nazývá se alfa a omega, první a poslední, král králů a pán pánů, silný Bůh, Otec věčnosti, Pán slávy, kníže a původce života, pán všeho. Pozoruj Ho, jak byl u Otce, dříve než započal čas, byl bleskem Jeho slávy a obrazem Jeho osoby. V Něm přebývá všechna plnost božství tělesně. Pohled na Toho, jenž jest Stvořitel všehomíra, bez něhož není nic učiněno, což učiněno jest. Na Něho zachovatele všech věcí, jenž zkoumá srdce, odpouští hříchy, jenž prosí za lidi a vykoupil je a propůjčil jim život věčný, jenž vylévá Ducha svatého, který křísí mrtvé k novému životu, jenž má klíče smrti a pekla /říše mrtvých/, jenž je soudcem všeho. Pomysli na to, že si činí nárok, že On sám zná otce a že jen On má moc Ho zjevit lidem. On se dělí o slávu, která náleží Otci a jako Otec očekává, že stvoření- člověk, mu bude důvěřovat, k Němu se modlit a Jeho uctívat. Odvážil by ses tvrdit, že je jen stvořením, odděleným od svého stvořitele nekonečnou propastí? Chceš Ho cítit jen jako dobrého člověka, anebo jsi hotov Ho milovat a ctít jako Boha-člověka.

Ať již je to tak, že jsi poznal poprvé kdo je Ježíš, anebo ti snad nikdy ani nepřišlo na mysl, abys o tom pochyboval, že je On božským Kristem - ať již je tvé

To nám má připomenout, že jsme zcela odkázáni na Božského autora bible a že božský autor bible je i její vykladač. Obrátíme-li se na samotného Pána, abychom získali odpověď na tuto otázku a nemůžeme se obrátit na žádnou jinou vyšší autoritu, musíme mít na zřeteli tři důležité zásady:

1. Je nutné přistupovat s vážnou a otevřenou myslí a srdcem, které je hotové slyšet pravdu a nechat se jí přesvědčit; tak, jak to řekl sám Ježíš: "Bude-li kdo chtít vůli jeho činiti tenť bude uměti i rozeznati, jestli to učení je z Boha, čili mluvím já sám od sebe." Jan 7.17.
2. Každý oddíl Písma musíme bezpodmínečně sledovat ve světle jeho kontextu, s ohledem na souvislost textu, chceme-li ho správně chápat a kromě toho také ve světle jiných míst celého Písma, která pojednávají o stejném tématu. Nedbáme-li na to, můžeme z bible vyčíst co chceme.
3. Svou práci s biblí je třeba započít s pokornou modlitbou, aby nás sám Bůh osvětlil: "Dejž at' chodím v pravdě tvé a poučuj mne, nebo Ty jsi Bůh, Spasitel můj" Žalm 25.5.

Starý zákon

Nový zákon je ve Starém skrytý a Starý je v Novém zjevený a odhalený.

Při čtení Starého zákona jsme připravováni na Nový zákon. To, co nalézáme v Novém zákoně v plném květu, je ve Starém zákoně obsaženo jako zrníčko semena. Semeno může být malé a zahalené ve skrytosti - ale je tu. To platí především o Ježíši z Nazaretu. Na oné cestě do Emaus se to stalo "A počav od Mojžíše a všech proroků, vykládal jim všechna ta Písma, kteráž byla o Něm."

Chceme-li poznat, kdo On skutečně je, musíme očekávat, že Starý zákon nám ukáže cestu, která vede k pravdě a připraví nás pro plnější zjevení, které má přijít.

Každý Žid věděl ze svatých hebrejských Písem, že člověk nesměl pohledět na Boha, "Nebudeš moci viděti tváří mé; neboť neužrjí mne člověk, aby živ zůstal." II. Mojžíšova 33.20.

Nový zákon učí totéž: "Boha žádný neviděl,, Jan 1.18. "Bůh přebývá ve světle nepřístupitelném, jehož žádný z lidí neviděl, aniž viděti může" I. Tim. 6.16. Proto musíme prozkoumat, kdo se ukázal Abrahamovi jako "Bůh slávy" Skut. 7.2, anebo Hagar na poušti jako "Anděl Hospodinův" I. Mojžíšova 16.10-13, jehož nazvala "Silný Bůh vidění" /ten, který nechává na sebe patřit/ "Zdaliž teď nevidím po tom, kterýž mne viděv, kterýž se mi ukázal/? Kdo to byl, kdo se zjevil Jákobovi u Fanuel, o němž řekl Jákob: "Viděl jsem Boha tváří v tvář a zachována je duše má I. Mojžíšova 32.30.

Kdo se ukázal Mojžíšovi u hořícího keře jako "Já jsem" Ex. 3.6. "takže zakryl Mojžíš tvář svou /nebo se bál/, aby nepatřil na Boha?"

Kdo se ukázal nástupci Mojžíšovu-Jozue u Jericha, jako "Kníže vojska Hospodinova" /Vojevůdce zástupů Hospodinových/ Soudců 5.14/, takže "Jozue padl tváří svou na zem a poklonil se?"

Kdo to byl, kdo se ukázal Gedeonovi pod dubem v Ofra? Soudců 6,11 — 14, jenž je jednou označen jako "anděl Hospodinův (verš 11) po druhé jako Hospodin (verš 14). Kdo se zjevil Manue a jeho manželce - rodičům Samsonovým, kteří "padli na tvář svou

na zemi" Soud. 13.20 a Manue řekl ke své ženě /verš 22/ "Jistě my zemřeme, nebo jsme Boha viděli?"

Tyto události ze starozákonních dějin musí u myslících lidí vyvolat palčivé otázky. Je jasné, že tito věřící lidé byli přemoženi strachem, protože byli přesvědčeni, že viděli Boha. Podali zprávu podle svého přesvědčení a Písmo schvaluje jejich svědectví, aniž by ho vysvětlovalo. Někteří se domnívali, že musí zemřít a byli překvapeni nad tím, že zůstali na živu. Jejich podiv nad tím, že zůstali zachováni, nezviklalo jejich přesvědčení, že viděli Boha, ani neodstranilo jejich zmatek z toho, že ho uzřeli a přesto že žijí. Kdyby Boha skutečně neviděli, proč pak Písmo říká, že Ho viděli? Viděli-li Boha, proč nezemřeli na základě Ex. 33.20. Proč ten, jenž se zjevil Gedeonovi, je jednou popisován jako anděl Boží, podruhé jako samotný Bůh? A jak mohl letitý patriarcha Jákob při žehnutí synů Josefových ztotožnit Boha s andělem, který ho vykoupil? 1. Moj. 48.15-16 neb říká: "Bůh, před jehož obličejem ustavičně chodili otcové moji Abraham a Izák, Bůh, který mne spravoval po všechn život můj až do tohoto dne. /v. 16/ Anděl ten, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto." "Proč přikázal tento anděl Mojžíšovi a Jozuovi sezout obuv se svých nohou? Proč se mu klaněli a vzdávali Ho, zatím co apoštol Jan, když padl před andělem, aby se mu klaněl uslyšel tento příkaz: "Hleď, abys toho nečinil... Bohu se klaněj".

Osoba Ježíšova, který je Mesiášem, dává jediné vysvětlení pro tuto otázku, že se Bůh patrně zjevil ve Starém zákoně v postavě tohoto tajemného anděla smlouvy. On to byl, který "byl na počátku u Boha" a sdílel jeho slávu, dříve nežli svět byl. V tom případě, že tento anděl Hospodinův /anebo anděl smlouvy/ byl Synem Božím, pak je jasné, že zjevení Syna ve Starém zákoně jsou představována jako zjevení Boží; toto též vysvětluje, proč Ježíš v Novém zákoně mohl říci: "Kdo vidí mne, vidí Otce". Jan. 14.9. To, že tento anděl Hospodinův - Jehovův je taktéž nazýván Jehovou - Hospodinem, vnucuje nám otázku, zda se toto jméno nedá stejně dobře použít na Syna, jako na Otce. To by odpovídalo mnohým místům ve Starém zákoně, která mluví o Bohu, ale která se přímo vztahují na Krista, když jsou citována v Novém zákoně. Toto by také vysvětlovalo verš z Malachiáše 3.1... "v tom přijde do chrámu svého Panovník, kteréhož vy hledáte", kdo by to mohl být jiný než Jehova - Hospodin? Ale prorok pokračuje: "A anděl smlouvy, v němž vy libost máte / jehož jste žádostiví/. Aj, přijdeť, praví Hqsodin zástupů."

Zde závěrem zjišťujeme, že ačkoliv žádné smrtelné oko nevidělo Boha Otce, přesto lidé skutečně viděli Boha v postavě jeho Syna, který je pravým obrazem Jeho podstaty.

Vyjádření Boží lásky

Oběť za naše vykoupení je zřejmě výrazem lásky, kterou má Bůh k člověku. "Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal" Jan 3.16. "Dokazuje pak Bůh lásky své k nám, nebo když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za nás." Řím. 8.5. Taková a podobná místa vyvolávají v nás hluboký dojem nekonečné velikosti Boží lásky, jak se projevuje v Tom, který je "nevýmluvným darem Jeho" II. Kor. 9.15.

Zde je láska, která převyšuje všechno vědění, výšiny, které nemůžeme nikdy změřit,

skutečnosti, že tvůj poměr ke Kristu je zároveň tvým poměrem k Bohu. "Vy, pak kým mne býti pravíte?" Mat. 16.15. "Kým praví lidé býti mne Syna člověka?" Mat. 16.13. "Co soudíš o Kristu?" To je otázka na níž se rozhodne tvůj poměr k Bohu. Tvá odpověď na tuto otázku určí tvůj věčný osud. Naslouchej Jeho svatému Slovu. "Nebo jestliže nebudete věřiti, že já jsem, zemřete v hříších svých" Jan 8.24. Co soudíš o Kristu? To je osobní otázka adresovaná tobě. Je to zkouška tvého postoje k Bohu.

Nemůžeš správně stát,
nemůžeš nic vědět,
když Ho správně nepoznáš.
Co je Kristus pro tebe –
zda Ho miluješ, či nenávidíš
je pro tebe Bůh.
Jeho milost – jeho hněv
je tvým osudem.

Někteří se domnívají, že je stvořením,
snad člověk, snad anděl,
ale toto on není.
Nevědí, že jsou prokletí a ztraceni?
Tak, jak jsem vinný a bezmocný,
kdybych nesměl důvěřovat v jeho krev,
nemohl bych se spolehnout na Něho,
kdybych nevěděl, že On je Bůh.

nemáme před sebou matematickou, ale teologickou otázku. Totiž existenci a podstatu Boží jako trojedinost. Tisíce nejschopnějších hlav přemýšlelo o tomto problému v průběhu staletí, a žádný nebyl v stavu, aby ji vysvětlil. Kdo vymyslel tento problém? Co člověk vymyslí, to dovede také vyřešit. To, co člověk nedovede vysvětlit to také nevynášel. Musí to být zjevení. Není potřebí ani říci, že na to student nemohl dát žádnou odpověď.

Někteří podceňují učení o trojici jen proto, že je tajemstvím. To znamená, že pro ně u Boha* není nic nevysvětlitelného. Všechno je zcela jednoduché. Patrně uctívají boha, kterého mohou chápat v hranicích svého malého rozumu. "Zdali ty stížitelnosti /hlubinu/ Boží dosáhneš, neb dokonalost Všemohoucího /bytosť a podstatu/ vystihneš? Vyšší jsou nad nebesa, což učiníš? Hlubší než peklo, jakž porozumíš?" Job 11.7,8. Předkládá-li nám někdo "boha", kterého můžeme pochopit, vysvětlit, jehož nekonečná bytosť není více zahalena v tajemství, pak odmítáme uctívat toto dílo omezeného lidského rozumu. Bůh ze svého svatého přibytku se bude na takového modláře hněvat. "Měl-li jsi ty se domnívat, že já tobě podobný budu /že budu zcela takový jako ty/? Nýbrž trestati tě budu" Žalm 50.21.

Důsledky

Před prvním příchodem Kristovým mohli lidé svůj pravý postoj vůči Všemohoucímu skrýt, protože lehce mohli tvrdit, že věří v neviditelného a blíže nepochopitelného Boha. Představa, kterou měli o Bohu, byla často hodně neurčitá. Byla podobna stínu, byla neskutečná. "Ale když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého učiněného z ženy, učiněného pod zákonem" Gal.4.4. Tu se stalo neviditelné viditelným a nepostřehnutelné se stalo tělem, jehož se lidé mohli dotýkat, také mu ubližovat a zle s ním zacházet. Bůh, který je duch, stal se tělem v osobě svého Syna. "Čehož se naše ruce dotýkaly" I. Jan 1.1, který byl "Blesk slávy a obraz osoby jeho" Žid. 1.3. Nyní zde stál muž, jehož neznali, jenž však bez dlouhého otálení prohlásil: "Kdož vidí mne, vidí Otce" Jan 14.9. Od té chvíle nemohl zůstat skryt pravý postoj lidského srdce k Bohu a Stvořiteli, za nezávazným ujištěním, že ho miluje, či že v Něho věří. Bůh strhl masku člověka. Od té doby musí každý své postavení k Bohu zcela jasně odhalit a zjevit svým postojem vůči člověku Ježíši Kristu. Tato důležitá pravda se znovu a znovu zdůrazňuje ve spisech apoštola Jana. "Kdybyste znali mne, i Otce mého znali byste." Jan 8.19. Věříš-li v Krista, věříš tím v toho, který Ho poslal. Vyznáváš-li Syna, máš i Otce. "Já jsem ta cesta i pravda i život. Žádný nepřichází k Otci než skrze mne. Byste znali mne i Otce mého znali byste." Jan 14.6-7. "Kdo věří ve mne, ne ve mneť věří, ale v toho, kterýž mne poslal" Jan 12.44. "Kdož zapírá Syna, nemá ani Otce" I. Jan 2.23. "Kdo nectí Syna, nectí ani Otce" Jan 5.23. "Kdo mne nenávidí i Otce mého nenávidí" Jan 15.23. Znáš-li Syna - Krista, znáš i Otce. Věříš-li v Krista, věříš tím i v Toho, který Ho poslal. Vyznáváš-li Syna, máš i Otce. Nectíš-li Syna, nectíš ani Otce. Zapíráš-li Syna, nemáš ani Otce., nenávidíš-li Syna, nenávidíš i Otce. Proto není možné zaujmout vůči Bohu jiný postoj, nežli vůči Kristu. Nemůžeš uznávat božství Otce a zapírat božství Syna, protože zapření Syna je zapřením Otce. Zda tomu rozumíš, či nikoliv - nic se nezmění na

hlubiny, které nikdy nemůžeme stihnout olovnicí. Je možné, aby nám Bůh tímto nezměřitelným darem daroval jen stvoření, které stvořil? Když Bůh řekl Abrahamovi: "Vezmi nyní syna svého, toho jediného, kteréhož miluješ... a oběť ho tam v obět' zápalnou" I. Moj. 22.2, pak učinil jen malý náznak nekonečně větší oběti, kterou chtěl později sám přinést.

Bůh ne vyzval prostě Abrahama, aby dal něco ze svého¹ majetku a vlastnictví, či ze své práce - což by ve srovnání s tím byla bezvýznamná oběť, nýbrž požádal od Něho jeho jediného Syna, kterého Abraham srdečně miloval a který byl částí jeho samého. Bůh vyžadoval od něho nejvyšší možnou oběť vzhledem k zaslíbení "V Izákovi nazváno bude tobě símě" Žid. 11.18. Ve své bezpodmínečné poslušnosti a bezpodmínečné víře vydal Abraham svého jediného Syna v oběť. Tím, že "Abraham obětoval jednorozeného" Žid. 11.17, obětoval sebe samého - více nemohl dát. V tom případě, že by byl Ježíš jen něčím stvořeným nemaje podílu na Božství Otcově, tak jako Izák byl účasten lidství svého otce, pak by mezi oběma nebylo více žádného srovnání na stejné rovině; pak bychom musili mnohem více obdivovat oběť Abrahamovu na hoře Moria nežli oběť Boží na hoře Golgatě, protože Abraham dal sebe samého, Bůh dal však pouze stvoření, které stvořil. Jak by nám mohl Bůh "v Něm prokázat svou lásku"? Jak by mohlo být pravdivé to, že Bůh na kříži obětoval sebe samého, že "byl v Kristu, v mír úvodě svět se sebou" II. Kor. 5.19. Když Bůh stvořil dokonalého Syna, kterého mohl vydatná vykoupení člověka nemohl pak ve své všemohoucnosti stvořit tisíce jiných, kteří by ho nahradili? Jak by to mohla být "veliká láska, kterouž nás zamiloval" Ef. 2.4, vždyť odpovídající láska člověka, dokonce i taková láska, jako byla Abrahamova, je jen slabý a matný odlesk Boží lásky.

Slovo

Jen věčný Bůh stojí mimo čas. Všichni tvorové náležejí do oblasti času, protože mají počátek. V tom okamžiku, když Bůh uvedl v činnost svou stvořitelenskou moc, započal čas. Tento počátek času je vyjádřen větou "Na počátku bylo Slovo" Jan. 1.1. Souvislost textu ukazuje, že pod výrazem "Slovo" máme rozumět Božího Syna. Tak jako myšlenky člověka zůstávají neznámé a nepoznané pokud se nevyjádří, tak je nám věčný a neviditelný Bůh známý jen skrze Syna, který je jeho slovem, vyjádřením, zjevením. Ten verš nám říká: "Na počátku bylo Slovo." Nezní: "Na počátku vzniklo slovo" anebo "na počátku bylo stvořeno slovo". Nic by nebylo snadnější jako použít podobného výroku, kdyby to odpovídalo pravdě. Protože první kniha Mojžíšova začíná zjištěním "Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi." Proč by v souhlasu s tím nemohlo začínat Janovo evangelium slovy "Na počátku stvořil Bůh slovo"? Proč výslovně říká: "Na počátku bylo Slovo"? Proč prohlašuje, že Slovo už existovalo, když čas započal? Na to můžeme dát jen jednu odpověď: Ježíš je věčné Slovo.

Je význačné, že Syn není jedním ze slov Hospodinových, ale SLOVO, které je jedinečné. Písmo svaté nejmenuje jiný prostředek, kterým se Bůh vyjadřuje, nežli Syna. On, On sám je "blesk slávy a obraz osoby jeho." Boží plán, který našel svůj výraz ve stvoření světa, v zachování světa a ve vykoupení, byl uskutečněn jednáním "Slova".

Všechny věci skrze Ně učiněny jsou a bez Něho nic není učiněno, což učiněno jest. Jan 1.3. "Kterýž jsa blesk slávy a obraz osoby jeho, zdržuje všecko slovem mocnosti své, očištění hříchů skrze sebe samého učiniv, posadil se na pravici velebnosti na výsostech" Žid. 1.3. "A On jest přede vším a všecko jím stojí" Kol. 1.17. "V němž máme vykoupění skrze krev jeho, totiž odpuštění hříchů" Kol. 1.14. Pokud můžeme z Bible poznávat, nezjevil se Bůh nikdy jinak, nežli skrze Slovo. Můžeme si představit, že byl čas v němž by nebylo slovo, v němž by věčný Bůh neměl možnost se vyjádřit?

Máme snad věřit, že byl nucen stvořit slovo, aby se mohl vyjadřovat? Něco takového je zcela nemyslitelné. Výpověď s níž Písmo počíná "Na počátku... Bůh", nalézá svůj protějšek na počátku Janova evangelia "Na počátku bylo Slovo" a připravuje nás na to, abychom přijali nepředstavitelný výrok, který následuje - a sice tak, aniž bychom jej falšovali, abychom jej mohli přizpůsobit a "napasovat" na nějakou teorii - "a to Slovo byl Bůh" Jan 1.1.

Otec a Syn

Při křížovém výslechu svědka jsou to často náhodně zmíněné skutečnosti, které nám podávají nejpřesvědčivější výpovědi o pravdě, právě proto, že jsou řečeny mimochodem a nejsou vypočteny na efekt a předem připraveny. Totéž platí v této souvislosti i o Bibli. Nejen ve velkých naučných oddílech, o něž jsou často spory, nýbrž právě v příležitostných poukazech a poznámkách, které jsou roztroušeny v Písmu, nalézáme ukazatele, které nám ukazují cestu k pravdě. Například oddíl, v nichž je jméno Syna spojeno se jménem Otcovým takovým způsobem, že člověk, který poctivě hledá pravdu, nemůže být v pochybnostech, že Ježíš je Synem Božím. Všimněme si některých textů: "Miluje-li mne kdo, slova mého ostříhati bude a Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u Něho učiníme" Jan 14.23. "Nyní i viděli i nenáviděli mne i Otce mého" Jan 15.24.

V listech apoštolských pak čteme: "Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista" Řím. 1.7. "Sám pak Bůh a Otec náš a pán náš Ježíš Kristus spravíž cestu naši k vám" I. Tes. 3.11. "Očekávajice té blahoslavené naděje a příští slávy velikého Boha a Spasitele našeho Jezukrista" Tit. 2.13. Konečně nacházíme ve Zjevení 7.10 "Spasení je od Boha našeho na trůnu sedícího a od Beránka".

To je jen několik příkladů z mnoha, které by mohly být uvedeny. Neobjasňují nám snad tato místa dostatečně, že tyto obě osoby náleží do stejné roviny a do stejného životního řádu? Jak by to znělo v našich uších, kdybychom v bibli četli: "Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Michaele, jeho archanděla", nebo kdyby bible povzbuzovala k takovému vyznání: "Spasení je od Boha našeho na trůnu sedícího a od anděla Gabriela". Proto vzdejme čest Tomu, který v citovaných místech spolu s Otcem činí příbytek v těch, kteří v Něho věří a poslouchají Ho a je společně s Otcem pramenem milosti a pokoje pro věřící. Společně s Ním řídí kroky svých služebníků a společně s Ním je cílem jejich úcty a vzývání. To by měla být jen zvláště vyvýšená, avšak stvořená duchovní bytost? Měl by být jen určitým druhem superarchanděla, který měl svůj počátek v čase a mohl by také mít svůj konec, kdyby si toho Jeho Stvořitel přál?

zakládá na Jeho člověčenství, které je zase odvislé od velikého divu, že zaměnil "způsob Boží" za "způsob služebníka". Toto není důvodem k tomu, abychom posuzovali jeho osobu a postavení jako menší. Spíše by nás to mělo vést k tomu, abychom chválili velikost jeho milosti. "Nebo znáte milost Pána našeho Jezukrista, že pro vás učiněn jest chudý jsa bohatý, abyste vy Jeho chudobou zbohatli." II.Kor.8.9.

Jeden Bůh

Někteří lidé mají veliké nesnáze s uznáním Božství Kristova. Uznat je, znamená pro ně představit si na Božím trůně vedle Otce ještě někoho, a to odporuje výslovně jednotě Boží. Písmo svaté učí: "Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest" V.Moj.6.4. Tento verš citoval sám Ježíš, ačkoliv si činí zřejmý a jednoznačný nárok na Božství. Ježíš zřejmě neviděl v těchto dvou pravdách něco neslučitelného; i my nenalezneme nesrovnalost, chápeme-li správně podstatu jednoty Boží.

Ti, kteří věří v Božství Krista Ježíše, nejsou žádnými polytheisty /lidmi, kteří věří ve více bohů; věří v jednoho Boha, jednoho Hospodina Jehovu, věří v to, že Boží jednota je absolutní. V bibli jsme však nenalezli nic takového, co by dosvědčovalo to, že by náš Bůh byl jen jednou osobou. Podobná tvrzení by odporovala celému biblickému zjevení, týkajícímu se Boží bytosti. Ježíš řekl: "Já a Otec jedno jsme", ale neřekl jedna osoba. Říká-li Písmo "jeden Hospodin", pak toto "jeden" znamená jednoduchou, ale složenou jednotu, kterou máme chápat stejným způsobem, jako výpověď Písma o vztahu manželství. "Dva budou jedno tělo". Nikdo to nebude chápat tak, jakoby muž a žena nebyli více dvěma rozličnými osobami.

Bible začíná konstatováním, že na počátku byl "Elohim", což je množné číslo pro Boha a připravuje nás na tajuplný verš v němž Bůh mluví sám se sebou v množném čísle: "Učinme člověka k obrazu svému a podle podobenství našeho." I.Moj.1.26. Jak uvedeme v soulad toto "k obrazu svému a podle podobenství našeho" s následujícím veršem I.Moj. 1.27 "i stvořil Bůh člověka k obrazu svému"? Had řekl o zakázaném stromu: "Kterýkoli den z něho jísti budete... a budete jako bohové vědouce dobré i zlé." I.Moj.3.5,22. A když z něho jedli, čteme: "Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj člověk učiněn jest jako jeden z nás, věda dobré i zlé." Podobné oddíly se nedají uvést v soulad s unitářským názorem, že Bůh je jednou osobou. Jednou z nejvýznamnějších biblických odpovědí, které se vztahují na bytost boží je "Bůh láska je". I.Jan 4.16. Tato výpověď platila již před počátkem všech časů, před stvořením prvního tvora. Jak ale může existovat láska v úplné osamělosti a izolaci? Čtenář může přemýšlet o Augustinově podnětné výpovědi: "Je-li Bůh láska, pak musí být v Něm ten, který miluje a ten, který je milován a duch lásky."

Jistý islámský student dostal Janovo evangelium. Vrátil se s ním s prosbou, aby mu byl vysvětlen první verš. Řekl: Tato kniha mluví o někom, který je nazýván Slovem Božím. Říká, že je stejně u Boha jako Bohem samotným. Jak může být někdo sám u sebe? Křesťan mu odpověděl: Kdybyste měl před sebou matematickou úlohu, kterou byste nemohl vyřešit a šel byste ke svému učiteli a ten by ji nemohl také vyřešit, pak by bylo přinejmenším jisté, že jste tuto úlohu nevymyslel ani vy, ani váš učitel. Zde

vysvětlení. Podívejte se! Pavel se zde pokoušel učit pokoře tak, že napomínal Filipenské, aby se jeden druhému dobrovolně podřizovali, ačkoli snad mohli říci plným právem, že si jsou navzájem rovni. Podtrhl své napomenutí tím, že poukázal na Ježíše. "Kterýž jsa ve způsobu Božím, nepoložil sobě toho za loupež rovný býti Bohu. Ale samého sebe zmařil, způsob služebníka přijal, podobný lidem učiněn. A v způsobu nalezen jako člověk, ponižil se, poslušný byv až do smrti a to smrti kříže." Fil.2.6—8.

Mladý muž vzal do ruky bibli a tiše četl oddíl několikrát po sobě. Pak řekl: Podivuhodné! Podivuhodné! Mezitím, co držel ještě bibli v ruce, řekl třsoucím se hlasem a se zvlhlým zrakem: Ano, Syn Boží se pro mne vzdal svého postavení a vzal na sebe moji podobu a na kříži umřel za mne! Pak se podíval na křesťana a řekl: Co musím nyní učinit? Přijměte ho! Věřte v Něj a vyznejte Ho jako svého Spasitele. Smím to učinit? Služebník boží otevřel bibli a četl: "Vyznás-li ústy svými Pána Ježíše a srdcem svým uvěříš-li, že jej Bůh vzkřísil z mrtvých, spasen budeš. Řím. 10.9. Mohu se na to podívat? Vzal bibli a četl nahlas celý oddíl a po chvíli řekl: Ano věřím ve svém srdci, že Ho Bůh vzkřísil z mrtvých a přijímám Ho za svého Spasitele. Společně sklonili svá kolena a služebník boží děkoval za obrácení tohoto muže a poručil ho ochraně boží. /C.T.Trumbull/.

Přímluva Kristova

Pro své přímluvy za lid boží je Kristus považován za toho, který je Bohu podřízen. Jak může Boha pokorně prosit, je-li Bohu roven? Protože jeho přímluvy byly přímým důsledkem toho, že se stal člověkem, je předešlá otázka tím zodpovězena. V Písmu svatém jsme nenalezli žádné náznaky toho, že by činil takové přímluvy dříve, nežli se Slovo stalo tělem. Ale potom, co vzal na sebe způsob člověka, co trpěl na kříži a vstal z mrtvých "vešel v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváři Boží za nás". Žd.9.24. Bible zdůrazňuje, že v nebi budeme zastoupeni ne nějakou slavnou duchovní bytostí, nýbrž oslaveným člověkem, člověkem Ježíšem Kristem. Písmo výslovně zdůrazňuje, že je "Synem člověka" Skut.7.56, kteréhož Štěpán viděl sedět na pravici Boží a že je tím "Synem člověka", kterého lidé jednou uvidí "přicházejícího na oblacích nebeských" Mat. 26.64. Naším přítomným prostředníkem je "člověk Kristus Ježíš" I.Tim.2.5. Jeho přímluva je částí jeho díla jako prostředníka mezi člověkem a Bohem a vyplývá z jeho utrpení na zemi jakožto člověka. Nikdy by nemohl činit přímluvy jako náš nejvyšší kněz, kdyby nebyl člověkem. "Všeliký zajisté nejvyšší kněz z lidu vzatý za lidi postaven bývá v jednání s Bohem ... tak i Kristus.. ."Žid.5.1,5. Jen jako člověk mohl mít skutečně soucit. "Nebo nemáme nejvyššího kněze, kterýž by nemohl čitedln býti mdlob našich /mít soucit s našimi slabostmi/. Je nutno zdůraznit, že již pouhá přítomnost Kristova u Boha vytváří jeho přímluvy. "On se nesklání jako lkající před Boží svatostí. Je knězem na trůnu. Jeho přímluvu působí již to, že jej otec vidí ustavičně před sebou." /Liddon/ To, že Kristus ustavičně žije, aby se mohl za nás přimlouvati, znamená, že jeho život v přítomnosti Boží - v celé vznešenosti Jeho osoby a dokonalosti Jeho dokonaneho díla, představuje ustavičnou přímluvu ve prospěch svého lidu. Již Jeho zjev a přítomnost před Boží tváří je "pro nás". Pozorovali jsme způsob jeho přímluvy a viděli jsme, že se

Kristus a Duch svatý

"Kdo vystihl Ducha Hospodinova řídil/ a rádcím jeho byl, že by mu oznámil" Iz. 40.13, ptá se prorok. Při této otázce se odpověď jednoznačně předpokládá: Jen sám Hospodin Jehova- tak jak to zbytek kapitoly s důrazem připomíná. Nikdo jiný mimo Boha by nemohl mít takovou autoritu, aby vystihl a řídil Ducha Božího. Je-li tomu tak, jak vysvětlíme slova Ježíšova, když mluví o Utěšiteli, Duchu svatém, jako o tom, "kterého já vám pošli od Otce"? Jan 15.26. Taktéž to byl Ježíš, který dechl na apoštoly a dříve, nežli se naplnila zaslíbení o seslání Ducha svatého o letnicích, řekl: "Přijměte Ducha svatého" Jan 20.22. Toto dechnutí bylo snad třeba chápat symbolicky, ale bylo by to bludné a falešné gesto a klam, kdyby Ježíš neměl plnou moc udílet Ducha svatého.

Je to významné, že Iz. 40.13 se dá taktéž přeložit "Kdo přidělil, přiměřil Ducha Hospodinova? Kristus to učinil v den letnic, neboť když "pravici Boží jsa zvýšen a vzav zaslíbení Ducha svatého od Otce, vylil to, /Ježíš/ což vy nyní vidíte a slyšíte" Skut. 2.33. Pro Petra to bylo jen naplněním zaslíbení, které osobně dostal od Ježíše: "Hle, já pošli zaslíbení Otce svého na vás" Luk. 24.49. Stejně vydává svědectví o Ježíši i největší mezi proroky - Jan Křtitel, jako o tom, který udílí Ducha svatého "Jáť zajisté křtím vás vodou, ale jdet' silnější nežli já, kterémuž nejsem hoden rozvázati řeménka u obuvi Jeho. Tent' vás křtíti bude Duchem svatým a ohněm." Luk. 3.16. Může-li jen Bůh řídit a dávat Ducha Božího a mluví-li bible přesto tak jasně o Ježíši jako o tom, který je dárce Ducha svatého, tzn. který řídí Ducha Božího, jak se můžeme vyhnout závěru, že Kristus je Bohem?

Dalším potvrzením toho, že Ducha Božího, který naplňoval proroky nazývá Petr "Duchem Kristovým, kterýž v nich byl" I. Petr. 1.11; na jiných místech je Duch Boží popsán jako "Duch Syna Jeho" Gal. 4.6, "pomoc Ducha Ježíšova" Fil. 1.19. "nedal jim Duch" Skut. 16.7.

Nový zákon nám dále zjevuje, že zvláštní službou Ducha Božího je zjevovat Krista. Jeho zvláštním úkolem je vydávat svědectví o Kristu, oslavovat Krista, vzít z věcí Kristových a nám je zvěstovat Jan 15.26. "Když pak přijde ten Utěšitel, kteréhož já pošli vám od Otce, Duch pravdy, kterýž od Otce pochází, tent' svědectví vydávati bude o mně. "Ont' mne oslaví; nebo z mého vezme a zvěstuje vám" Jan 16.14. "Všecko, cožkoli má Otec, mé jest. Protož jsem řekl, že z mého vezme a zvěstuje vám" Jan 16.15.

Jak by tedy mohl být Ježíš menší nežli Bůh, jestliže je to On, který nejen že propůjčuje a udílí Ducha svatého, nýbrž je to on, kteréhož Duch oslavuje?

Kristus a stvoření

Bible má zvláštní pojem pro celé universum-pro všechny stvořené věci, ať již jsou živé, či neživé totiž: "všechny věci", "všechno". "Všechny věci skrze ně učiněny jsou /skrze Slovo - Syna/ Jan 1.3. "Nebo skrze Něho stvořeny jsou všechny věci, kteréž jsou na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné a On je přede vším a všecko jím stojí" Kol. 1.16-17. Jak by mohl Kristus existovat "především", před celým stvořeným vesmírem a jak by mohl stvořit "všechny věci", kdyby byl zároveň částí těchto všech věcí. To by bylo v tom

případě, kdyby On sám byl stvořen od Boha. Všimněme si, jak bible používá v originálu bezčasovou formu přítomného času, která se vztahuje na věčnou existenci Boží, když říká: "On jest přede vším /nebyl... stvořeným/". Ze stejného oddílu Uštu ke Kol. se dovídáme, že "všechny věci" "skrze Něho" a "pro Něho" stvořeny jsou. "Skrze Něho" ukazuje na to, že Ježíš byl nástrojem Otcovým při stvoření Žd. 1.2 "Skrze Něhož i věky učinil", ale abychom si snad nemyslili, zeje tím míněno jen to, že Syn je jen podřízený pomocník, který tvořil jen k slávě vyššího mistra-Boha stojícího v plné nadřazenosti nad Ním, je výslovně podtrženo "všechny věci skrze Něho a pro Něho stvořeny jsou", to znamená-pro Jeho radost, pro Jeho slávu a jako Jeho vlastnictví. Bůh je cílem všech stvořených věcí, tak jak to říká apoštol "nebo z Něho a skrze Něho a v Něm jsou všechny věci" /pro Něho, k Němu/ Řím. 11.36. V listu ke Kolossenským vidíme, že Kristus je cílem všech stvořených věcí, že pro Něho byly stvořeny. Jak bychom pak mohli obejít logický závěr, že Kristus je Bohem. Bible nás učí, že Stvoření je dílem Božím, v němž zjevuje sám sebe a svoji slávu "Já jsem Hospodin a není žádného více kromě mne, není žádného Boha... kterýž formuj i světlo a tvořím tmu, působím pokoj a tvořím zlé; Já Hospodin činím to všechno" Iz. 45.5 - 7. "Nebo neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa po věcech /ve věcech/ učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a Božství, tak aby byli bez výmluvy." Řím. 1.20. "Bojte se Boha a vzdejte Jemu chválu, neboť přišla hodina soudu Jeho; a klanějte se tomu, kterýž učinil nebe i zemi i moře i studnice vod" Zjev. 14.7.

Kdyby Bůh stvořil svět skrze bytost Jemu podřízenou, která samotná byla stvořena, jak by mohlo být stvoření zvláštním Božím dílem, které nám zjevuje, že Hospodin Jehova je sám Bohem, jediný, který má být uctíván a vzýván a který jediný zjevuje svoji věčnou moc a Božství, tak jak to ukazují tyto verše? Kdyby byl Kristus skutečným stvořením, zdali by Bůh nevystavil lidstvo těžkému pokušení, aby vzývalo Toho, skrze něhož všechny věci byly učiněny, když mu propůjčil takovou moudrost a moc, která byla potřebná ke stvoření všech věcí. Kdyby nebyl Ježíš Kristus Bohem, pak by toto dílo stvoření, které bylo určeno k tomu, aby přivedlo lidi k poznání pravého Boha, svedlo lidi k tomu, aby sloužili stvoření - Kristu a aby Ho vzývali na místo Stvořitele Boha. "Jakožto ty, kteříž směnili pravdu Boží za lež a ctili i sloužili stvoření raději nežli Stvořiteli, kterýž je pozeňnaný na věky. Řím. 1.25.

Kristus Vykupitel

V celém Starém zákoně nalézáme, že výhradně Jehova - Hospodin je Vykupitelem a Spasitelem svého lidu. Jak je příznačné takové konstatování jako ku příkladu Iz. 43.11 "Já jsem Hospodin a žádného není kromě mne Spasitele." "Tvé o Hospodine je spasení" Žalm 3.9. "Já, Hospodin jsem Spasitel tvůj - Bůh silný Jákobův" Iz. 49.26. Pohanským národům je předhazováno jako bláznovství, že uctívají bohy, kteří nemohou vysvobodit. "Z dříví udělá sobě boha, rytinu svou, před níž kleká a klaní se a modlí se jí řka: Vysvobod' mne nebo Bůh silný můj jsi" Iz. 44.17. "Nic neznají ti, kteříž se s dřevem rytiny své nosí, nebo se modlí bohu, kterýž nemůže vysvobodit. Ale v Novém zákoně je záchrana a vykoupení připisováno Kristu, který výslovně přišel na zem k tomu, aby

Vysoce vyvýšený Kristus

Mnohým způsobuje slovo Fil.2.9 "protože i Bůh ho povýšil", těžkosti. Říkají: Je-li Kristus Bůh, pak již má postavení absolutní vlády ve vesmíru. Jak by pak mohl být ještě povýšen? Je však nutné celý úsek vidět v souvislosti a nesnáze zmizí. Oba předcházející verše podněcují jinou otázku, kterou je zodpovězena právě zmíněná otázka, totiž: Jak může někdo, jehož Písmo představuje jako toho, který byl "ve způsobu Božím", "u Boha", "byl Bohem", "sebe sama zmařit" a "ponížit"? Odpověď: Tím, že "přijal způsob služebníka, podobný lidem učiněn... poslušný byl až do smrti" Fil.2.6—8. To bylo to nehlubší ze všeho ponížení, které kdy svět viděl, či bude vidět.

Na tomto místě jde o to. Na tento nejvyšší příklad božské pokory poukazuje apoštol křesťanům ve Filipách "To, že Bůh ho povýšil nade vše" Fil.2.9. je jen druhá stránka pravdy, je jen tím, co bychom v tomto případě mohli očekávat. To, co by nás mohlo přivést do údivu, není skutečnost, že byl vysoce povýšen, nýbrž že ten, který byl "ve způsobu Božím" Fil.2.6, se tak ponížil k záchraně hříšného člověka. Není to snad zcela v pořádku, když "byste užřeli Syna člověka, an vstupuje kdež prvé byl" Jan 6.62. Proto prosil Otce "A nyní oslaviž ty mne, Otče, u sebe samého tou slávou, kterouž jsem měl u tebe, prvé nežli svět byl" Jan. 17.5.

Před několika lety měl jeden služebník boží po bohoslužbách v jednom sboru v Chicagu rozhovor se vzdělaným mladým mužem z Německa, který byl synem racionalistického teologa. Pozoroval, že vážně hledá pravdu, ale měl veliké nesnáze s Novým zákonem. Například se zdánlivými rozpory ve svědectvích Kristových, která se týkají jeho osoby a poslání. "Já a Otec jedno jsme" Jan 10.30. "Kdo vidí mne, vidí Otce" Jan 14.9. Při jiné příležitosti však říká "Otec větší je, nežli já" Jan 14.28. Proto nemůže být na jedné straně jedno s Bohem a zároveň být menší nežli Bůh. U Matouše 28.18 říká "dána je mi všeliká moc". To je doznání, že On sám neměl žádné moci, nýbrž, že mu tato moc byla dána. A je samozřejmé, že ten, kdo moc obdrží je menší nežli ten, který dává. Nejsou tu rozpory v jeho vlastním svědectví?

Křesťan četl tato místa nahlas a pak řekl: "Řekněme, že byste žil v době, když Ježíš byl na zemi a slyšel byste z jeho úst tyto výroky, které si navzájem odporují a žádal byste ho o vysvětlení. Řekněme, že by vám odpověděl: Můj synu, jestliže jsem odložil svou slávu, kterou jsem měl od věčnosti a vzal na sebe to, abych byl narozen z ženy; když jsem se poddal pod zákon a vzal na sebe omezení vašeho omezeného bytí, abych ve způsobu služebníka mohl přinést Bohu obět za hřích, na jejímž základě by mohl být zvěstováno v celém světě odpuštění hříchů. Proč nemůžeš pochopit, že v mých slovech není žádného rozporu? Protože já jsem jedno s Otcem a kdo mne viděl, viděl Otce. Kvůli smíření jsem zaujal podřízené postavení, abych mohl zemřít na vašem místě. To bych nemohl učinit, aniž bych se ponížil, aniž bych nepřijal váš způsob. Proto mluvím jednou o svém věčném poměru k Bohu a podruhé o svém poměru k Němu jako anděl - posel smlouvy, který byl poslán, aby vykoupil člověka."

Mladý muž pozorně naslouchal a pak řekl, jako k sobě samému: ano, to by mohlo být. To souhlasí. To by mohlo být. Ale prohlásil Kristus někdy něco podobného? Je to teorie o podřízení Kristově Otci? Křesťan otevřel Filipenským 2 a odvětil: Zde mám

nesvítí by, ani hvězdy nebyly by čisté před očima jeho." Job 25.5. Představ si na okamžik kosmický rozsah tohoto vykoupení, že bylo třeba oběti, která by byla dostatečná pro miliony milionů tvorů v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, obět, která by očistila nebesa a smířila s Bohem. "Skrze Něho, aby smířil se sebou všecko ... buď to ty věci, kteréž jsou na zemi, buď to ty, kteréž jsou na nebi." Kol. 1.20. "Protož potřebí bylo, aby věcí nebeských příkladově těmi věcmi očist'ování byli." Žd. 9,23.

Bylo by možné dosáhnout toho tím, že by bezhříšný Adam prolil svou krev? Mohl by snad Michael či Gabriel, i kdyby byl bez vady a poskvrny, vzít na sebe lidskou podobu a být poslušný až k smrti a tím způsobit tak veliké spasení? Úlohou Vykupitele bylo nejen vytrhnout duše ze smrti, nýbrž "přivést mnohé syny k slávě", "aby mnohé syny k slávě přiveda, vůdce spasení jejich posvětil." Žid.2.10. Jeho úlohou bylo také vykoupit svůj lid ze vší zlosti a nespravedlnosti. "Aby ji sobě postavil slavnou církev, nemající poskvrny ani vrásky, neb cokoli takového." Ef.5.27. Ujasni si tento div, a nebudeš více pochybovat o božství toho, který toto uskutečnil! Nekonečné vykoupení vyžaduje nekonečného Vykupitele. "...Já Hospodin jsem Spasitel tvůj a Vykupitel tvůj Bůh silný Jákobův." Iz.49.26.

Pozorujeme kriticky některé námitky, které uvádějí ti, kteří zapírají, že Kristus je Bohem.

Počátek Božího stvoření

Zj 3.14 je někdy citováno jako důkaz toho, že Ježíš Kristus byl stvořen a tak je prý nižší, nežli Bůh. Na tomto místě čteme: "Andělu pak církve Laodicenské piš: Toto praví Amen, svědek ten věrný a pravý, počátek stvoření Božího." Zj.3.14. Toto slovo je chápáno u těchto lidí tak, jakoby znamenalo, že Ježíš byl tou prvou bytostí, kterou Bůh stvořil. Prozkoumejme blíže tuto věc. Slova, přeloženého jako počátek /řecky arche/ se užívá ve Zjevení jen na dvou jiných místech. V kapitole 21.6 říká Bůh: "Jáť jsem alfa i omega, počátek i konec". Nikdo, kdo věří v Boha, nebude usuzovat, že Bůh měl počátek, nebo že nastane den, kdy bude mít konec, nýbrž že je počátkem a koncem všech věcí, původcem a ukončovatelem každé existence.

Jiné místo na kterém se vyskytuje toto Slovo je Zj.22.13 "Jáť jsem alfa i omega, počátek i konec, první i poslední." Tento text zní téměř stejně. Ale ten, který to říká, je tentokrát ten, který v předešlém slově říká "A aj, přijduť brzo" Zj.22.12. A jemuž jeho lid odpovídá "Přijdiž tedy Pane Ježíši" Zj.22.20. Tak je Syn s Otcem společně původcem a ukončovatelem všeho, co započalo a co přivede k dokončení. Jak tedy mohl být sám stvořen? Slovo ze Zj.3.14 přeložené jako "počátek" znamená v prvé řadě "původ" stejně jako i v dalších dvou místech Zjevení. Ježíš Kristus je původcem stvoření Božího. "Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh.

Ježíš Kristus je "prvorozený všeho stvoření" Kol. 1.15. On je tím, jenž dal stvoření počátek. Tuto skutečnost dosvědčuje souhlasně Písmo svaté; tím je zdůrazněno jeho postavení a oprávnění jako dědice. On je určen k tomu, aby zdědil všechno. "Kteréhož ustanovil dědicem všeho" Žid. 1.2, co stvořil. Proto Písmo pokračuje "skrze Něho jsou stvořeny všechny věci... všecko skrze Něho a pro Něho stvořeno jest." Kol. 1.16.

vysvobodil svůj lid "z hříchů jejich" Mt. 1.21. a který je dvakrát označen jako "Spasitel světa" Jan 4.42 "a víme; že tento je právě Spasitel světa Kristus".

Není jiného Spasitele kromě Boha a je-li Ježíš přesto "Spasitel světa" I. Jan 4.14 "Otec poslal Syna Spasitele světa", pak je nemožné obejít závěr, že Ježíš je Bohem, Hospodinem, Jehovou, Spasitelem Starého zákona a je Spasitelem Kristem Nového zákona. To je potvrzeno v Iz. 44.6 "Takto praví Hospodin Jehova, král Izraelův a Vykupitel jeho, Jehova Hospodin zástupů: Já jsem první a Já poslední"; toto označení Jehovy, Vykupitele, se ve Zjevení třikrát vztahuje na Krista. "Neboj se. Já jsem ten první a poslední." Zj. 1.17. "Toto praví ten první i poslední, který byl mrtvý a ožil." Zj. 2.8. "Jáť jsem Alfa i Omega, počátek i konec, první i poslední." Zj. 22.13.

Jobův podivuhodný prorocký poukaz na Vykupitele je jasný a přesvědčující. Jb. 19.25—27. "Ačkoliv já vím, že Vykupitel můj živ jest, a že v den nejposlednější nad prachem se postaví. A ač by kůži mou i tělo červi zvrтали, však vždy v těle svém uzřím Boha." Jiný překlad: "Ó, já, já vím, že můj Vykupitel žije a jako poslední se postaví na zemi; je-li po mé kůži veta a i to ostatní je rozrušeno, přesto uvidím Boha ze svého těla, kterého uvidím já sám a kterého mé oči uvidí a ne někdo jiný". Ten, jehož Job popisuje jako "svého Spasitele", musí být Ježíš Kristus, protože se má na konci postavit na zemi, vstát ze země "nad prachem se postaví", to znamená, že vstane z mrtvých a Job jej uzří vlastníma očima; a dále: Tento Vykupitel je Bůh "v těle svém uzřím Boha".

Kristus soudce

"Zdaliž soudce vší země neučiní soudu?" I. Moj. 18.25. Většina lidí- ať už je jejich představa o Bohu sebevíce matná, má vrozené přesvědčení, že existuje Bůh, který soudí, který bdí nad životem člověka. Dovíáme-li se, že odplatu za skutky člověka dá jemu Bůh Pířs. 12.14 neb v jiném překladu "Bůh přivede na soud vše co je skryté, každý skutek, ať již dobrý či zlý", pak myslíme s obdivem na obrovský rozsah úkolu. "Bůh silný vševědoucí je Hospodin a usilování jeho jemu nechybují" I. Sam. 2.3. Jiný překlad "Bůh vědění je Hospodin Jehova a On Váží jednání".

U Boha neexistuje nijaký hrubý a lehkovážný rozsudek na nebeském soudu, nýbrž nebeský soudce zvažuje každé jednání a soudí s dokonalou spravedlností. Každý duchovní, charakterový a tělesný předpoklad musí být vzat v úvahu. Každý čin musí být posuzován ve světle dědičnosti a prostředí, s přihlédnutím k pochopení a porozumění, které dotýčný měl. Musí být hodnocen s ohledem na dobré i zlé vlivy, pohnutky a možnosti, obavy a důsledky těchto obav. Kdo jiný, nežli vševědoucí a nade vše moudrý Bůh je schopen jen jediný život, ano jediný skutek života přesně posoudit a zhodnotit. Z Písma se dovídáme, že Otec se vzdává všeho soudu a pokládá za nutné, aby všechn soud přešel na Syna "Aniž Otec soudí koho, ale všechn soud dal Synu" Jan 5.22. Jen On sám "má soudit živé i mrtvé" II.Tim. 4.1. On bude soudit tajné věci lidské "V ten den, když souditi bude Bůh tajné věci lidské, podle evangelium mého, skrze Jezukrista." Řím. 2.16, a odplatí každému "podle skutků jeho" Zj. 2.23.

Představme si, jaké množství bytostí s mravní zodpovědností- nebeských i lidských, přijde před Něj. Pomysleme jen na to, že v Jeho ruce bude spočívat rozhodnutí o jejich

věčném životě a o jejich věčném osudu! Přemýšlejme o větě "všechn soud dal Synu!" Nebude žádných komplikovaných případů, které by nebyl schopen posoudit a které by musel postoupit vyšší instanci. Představme si nejvyšší soud světa, kterému bude předsedat a pomysleme na osud těch nespočetných zástupů, na jejich nekonečné blahoslavenství anebo nekonečné utrpení. To všechno leží v Jeho rukou! Nebude žádného odvolávacího řízení, Jeho rozhodnutí budou konečná, neodvolatelná a věčná. Od tváře Syna člověka, který sedí na vyvýšeném trůnu "Půjdu tito do trápení věčného, ale spravedliví do života věčného" Mat. 25.46. Věříme-li Písmu svatému, že tento člověk Ježíš Kristus bude vykonávat takový úřad, pak musí být Bohem.

Povaha a osoba Kristova

Nedá se popírat to, že bible dosvědčuje všude absolutní dokonalost Kristovy osobnosti a povahy. Kdyby tomu tak nebylo, nemohl by být Kristus nikdy "blesk slávy a obraz osoby Jeho" Žid. 1.3. Pozorujeme-li tohoto, který byl "svatý, nevinný, neposkvrněný a oddělený od hříšníků" Žid. 7.26, který byl "Beránek nevinný a neposkvrněný" I. Petr. 1.19, "kterýž hříchu neučinil, aniž jest lest nalezena v ústech Jeho II. Koř. 5.21, "hříchu v NĚm není" I. Jan 3.5, pak se musíme tázat, jaké morální a duchovní dokonalosti a ctnosti má Hospodin Jehova, které by stejně nebyly dosvědčeny a potvrzeny u Krista.

On je to, který prohlásil s největším klidem. "Já jsem světlo světa" Jan 8.12. On to byl, jenž přinutil své protivníky, jedinou rozhodující otázkou a svým pronikavým pohledem k tomu, že se tajně odtud odplížili, poté, co byli obviněni ve svém svědomí. "Kdo z vás jest bez hříchu, nejprv hoď na ni kamenem... a oni uslyševše to a v svědomích svých obviněni byvše, jeden po druhém odcházeli." Jan 8.7-9. On to byl, jenž umlčel otázkou na níž neměli odpovědi: "Kdo z vás uviní mne z hříchu"? On to byl, jenž vynutil na Pilátovi nedobrovolné doznání: "Žádné viny nenalézám na tomto člověku" Luk. 23.4, a pohanského setníka přiměl k tomu, že s podivem zvolal: "Jistě člověk tento spravedlivý byl.". Luk. 23.47. On to byl, jenž dovedl přesvědčit zločince, který umíral po Jeho boku - v tom čase, když Jeho utrpení dosáhlo vrcholu, takže prohlásil: "Tento nic zlého neučinil.". Luk. 23.41. Jestliže nám Starý zákon představuje Hospodina Jehovu jako svatého, pak je Ježíš v Novém zákoně nazýván "svatý" se stejným důrazem. "Ke komu připodobníte mne, abych podobný byl Jemu, praví Svatý"? Iz. 40.25. Jak mohl být Ježíš zajedno s Hospodinem Jehovou v morální a duchovní dokonalosti, tak jak Ho charakterizuje bible, kdyby byl od Hospodina oddělen hlubokou a nekonečnou propastí, která dělí Boha od každého Božího stvoření? "Vy pak toho svatého a spravedlivého odepřeli jste se a prosili jistě za muže vražedníka."

Rozhovor Ježíšův s bohatým mládencem je příznačný. Luk. 18.18-19. "Mistře dobrý, co čině, život věčný obdržím? I řekl jemu Ježíš: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh." Zde musíme konstatovat, že Ježíš nepopíral to, že by byl dobrý, ani nezapověděl ho dobrým nazývat mladíku, který se Ho tak horlivě tázal. Ptal se ho jen, proč Ho tak nazývá. Ve vyjadřování mladého muže vězel skrytý rozpor, který odkryl Ježíš svou protiotázkou. Smysl otázky Pánovy by se mohl opsat takto: Ty mne oslovuješ lidským titulem - učiteli, mistře, "Mistře, co budeme činiti?" Luk. 3.12

a podstatu dokonalosti Kristovy, která Ho uschopňovala k vykoupení plně nechápat. Výpověď odplatit stejné stejným, se vztahuje na časný trest za hřích a ne na vykoupení člověka prostřednictvím Krista. Adamův hřích byl omezen, i když ve svých důsledcích byl dalekosáhlý. Kristova oběť je neomezená, nekonečná. Řím.5 ukazuje, že se zde nejedná o odplacování stejného stejným, anebo o "oběť dokonalého lidského života pro ztracený, dokonalý lidský život." "Ale ne jako hřích, tak i milost. Nebo poněvadž onoho jednoho pádem mnoho jich zemřelo, mnohem více milost Boží a dar z milosti toho jednoho člověka Jezukrista na mnohé rozlit jest. Aniž jako skrze jednoho, kterýž zhřešil, tak milost. Nebo vina z jednoho pádu ku potupení, ale milost z mnohých hříchů k ospravedlnění. Nebo poněvadž pro ten pád jeden, smrt kralovala pro toho jednoho, mnohem více, kteříž rozhojněnou milost a dar spravedlnosti přijímají, v životě kralovati budou, skrze toho jediného Jezukrista." Řím.5.15-17.

Kdybychom vyložili Řím.5.19 ve světle této souvislosti, nemohli bychom nikdy zastávat dříve uvedený názor, protože je to převrácení slov apoštolových. On nesrovnává to, co nám bylo propůjčeno poslušností Kristovou neposlušností Adama. Všimni si, že to, co mít v Kristu je mnohem více, že v NĚm máme "rozhojněnou milost" a že "v životě kralovati budou".

Co o tom věděl Adam před svým pádem? Apoštol to shrnuje následujícími slovy: "Zákon pak k tomu přistoupil, aby se rozhojnili hřích a kdež se rozhojnili hřích, tu ještě více se rozhojnili milost" /v.20/. Kde se naplnila míra hříchu, tu se míra milosti naplnila až nad okraj. Zde můžeme zpívat:

Synové Adamovi se chlubí, že v Kristu přijali nadmíru požehnání, více, než v Adamovi bylo ztraceno. Jestliže sloužila oběť Kristova jen k tomu, aby vykoupení byli obnoveni do stavu Adamova před pádem, pak zůstává strašná možnost, že znovu klopýtnou tak, jako Adam a že navěky zahynou. Bylo by to "tak veliké spasení", které Kristus vydobyl za takovou cenu? Toto spasení popisuje apoštol slovy "mnohem více" "rozhojněnou milost" "v životě kralovati budou".

Jistě, že nikdo nebude nikdy v pokušení takto smýšlet, kdo toto vykoupení zakusil osobně. Kdyby to souhlasilo, že je placeno stejné stejným a že oběť Vykupitele musila být při nejmenším stejně hodnotná, vzhledem k hodnotě těch bytostí, které měl vykoupit, pak by oběť dokonalého avšak omezeného života- v případě, že by něco takového mohlo existovat-stačila jen na to, aby byl usmířen hřích jediného druhého člověka. V tom případě by Kristus mohl být považován nanejvýš za smírce hříchu Adamova, ale nemohl by být smírce jeho potomků.

Písmo svaté učí, že Ježíš je "Spasitel světa, Kristus" Jan 4.42. Byl poslán Otcem "Otec poslal Syna, Spasitele světa" I. Jan 4.14. Byl poslán "aby spasen byl svět skrze Něho" Jan3.17. "On je oběť slitování za hříchy naše a netoliko za naše, ale i za všeho světa" I.Jan 2.2.

Před svatým Bohem neobstojí ani andělé a dokonce nebesa nejsou čistá a proto i těm má sloužit oběť Kristova k očištění. "Ano, mezi služebníky jeho není dokonalosti a při andělích svých zanechal nedostatku." Job 4.18. "Ani při svatých jeho není dokonalosti a nebesa nejsou čistá před očima Jeho." Job 15.15. "Hle, ani měsíc

mohl odvážit přímo s Ním vyjednávat. Job 9.32-33. "Nebo Bůh není člověkem, jako já, jemuž bych odpovídati mohl, a abychom spolu vešli v soud. Aniž máme prostředníka mezi sebou, kterýž by rozhodl nás oba. Jobova touha po rozhodčím nalezla naplnění v jednom prostředníku mezi Bohem a člověkem, člověkem Ježíšem Kristem. I.Tim.2.5. Jeden je zajisté Bůh, jeden také prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš. On je to, jen On sám, který může rozhodnout mezi oběma, protože "byl nalezen ve způsobu Božím" a "v způsobu jako člověk", a tak se stalo, že "Slovo /které bylo Bohem/ se stalo tělem a přebývalo mezi námi." Fil.2.6-8. "Na počátku bylo Slovo a to Slovo byl Bůh. A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi." Jan 1.1-14. Aby mohl rozhodovat mezi Bohem a člověkem, jak to vyjádřil Job, musil být schopný vstoupit do osobního kontaktu v nebeské oblasti s Bohem a v zemské oblasti s člověkem. Tak se stalo, když se naplnil čas, že "Syn, který je v lůnu Otce" Jan 1.18 přišel "učiněn z ženy" Gal.4.4.

Vzhledem ke svému poznání Boha svědčí "žádný nezná Syna jedině Otec, aniž kdo Otce zná, jedině Syn a komuž by chtěl Syn zjevití." Mat. 11.27. Vzhledem ke svému poznání člověka nepotřeboval "aby kdo vydával svědectví o člověku; nebo On věděl, co by bylo v člověku." Jan 2.25. Jen jako Bůh a člověk mohl být Syn skutečným prostředníkem, protože zastupoval Boha před člověkem, právě tak jako člověka před Bohem.

Někteří zastávají názor, že bylo třeba jen dokonalého, ne božského člověka, aby lidé mohli být vykoupeni z moci hříchu, protože apoštol říká: "Nebo jakož skrze neposlušnost jednoho člověka učiněno jest mnoho hříšných, tak i skrze poslušnost jednoho spravedliví učiněni budou mnozí" Řím.5.19. Tento názor byl v knize "Bůh zůstává pravdivý" /Strážná věž/ formulován následovně: To, co bylo ztraceno, byl dokonalý lidský život i s jeho právy a zemskými vyhlídkami a nadějemi. To, co bylo vykoupeno anebo koupeno nazpět, je to, co bylo ztraceno, totiž stejně dokonalý lidský život s jeho právy a zemskými vyhlídkami. Boží spravedlivý zákon zapsaný v V.Moj.19.21 "život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu" požadoval stejné za stejné. Tak měl být obětován dokonalý lidský život za ztracený, dokonalý lidský život." "Bohu se zalíbilo ze všech věrných tvorů v nebi použít tohoto jednoho, který mu byl nejmilejší, aby ho poslal na zem, aby se stal dokonalým člověkem a mimo jiných věcí, aby dokonal dílo vykoupení." "Jako dokonalý člověk zaujal Ježíš podobné postavení, jako kdysi Adam, který byl dokonalým člověkem v zahradě Eden." To, že byl třeba dokonalý lidský život pro dílo vykoupení je ovšem pravda; kde však můžeme nalézt takovou dokonalost, kromě u Boha? To jsme již viděli při pozorování Ježíšovy osoby a bytosti a Jeho vlastních slov. "Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh." Luk. 18.19. Dokonalý lidský život je z hlediska duchovního a mravního nemožností, nestane-li se Bůh člověkem a nestane-li se Bůh tělem. Být dokonalým, je více než být bez viny, více nežli být bez hříchu, tak jak to bylo se stavem Adamovým před pádem. K tomu patří také, aby byl pokoušen ve své bezhříšnosti a aby zvítězil. Kristus triumfoval bez hříchu nad pokušením. "A ačkoliv byl Syn Boží, z toho však což strpěl, naučil se poslušností. A tak dokonalý jsa, učiněn jest všechněm sebe poslušným, původem spasení věčného." Žid.5.8—9. Mluvit o "dokonalém člověku Adamovi v ráji", znamená zaměňovat nevinu s dokonalostí

a přesto mne nazýváš dobrým; jen Bůh je dobrý a považuje-li mne někdo za skutečně dobrého, pak mne musí také uznat za pravého Boha. Písmo svaté mluví nejen o absolutní dobrotě Ježíše Krista, nýbrž ukazuje také, že absolutní dobrota a absolutní božství se nedá od sebe navzájem oddělit. Zde uvedená slova Kristova ukazují zcela jasně, že zapíráme-li božství Kristovo, zapíráme tím zároveň že je "velmi dobrý člověk." Tyto obě skutečnosti - Jeho božství na jedné straně a Jeho dobrota a lidská velikost na straně druhé stojí a padají spolu.

Nárok Kristův

V Janově evangeliu nalézáme tři příklady, z nichž je zřejmé, že Ježíš si činí nárok na to, že je Božím Synem. Je velmi důležité, jak tento nárok byl chápán. "Tedy Židé ještě více proto hledali ho zamordovati, že by netoliko rušil sobotu, ale že Otce svého pravil býti Boha, rovného se čině Bohu." Jan. 5.18. "Odpověděli jemu Židé, řkouce: Pro dobrý skutek tebe nekamenujeme, ale pro rouhání, totiž, že ty, člověk jsa, děláš se Bohem." Jan 10.33. "Židé odpověděli jemu /Pilátovi/: My zákon máme a podle zákona našeho má umřítí, nebo Synem Božím se činil." Jan. 19.7. Těmito slovy je stvrzeno dvojí: Nejprve, že Židé považovali za jisté, že zvláštní nárok Ježíšův, že je Božím Synem a že nazval Boha "svým Otcem" neznamená méně, než že si pro sebe činil nárok, být Bohu rovný, anebo, že se sám činil Bohem. Všimněme si, že Ježíš se nepokusil jejich tvrzení odporovat, anebo jim dokázat, že si Jeho nárok vyložili falešně! Za druhé byl tento nárok na synovství Boží, který byl chápán Židy jednoduše jako nárok na božství, hlavním bodem obžaloby na soudním jednání před nejvyšší radou. Právě tento nárok vedl k Jeho ukřižování. Známý židovský spisovatel M. Salvador, dokazuje ve své knize "Ježíš Kristus", že Žid, který věřil ve svého Boha vzhledem k nároku Ježíšovu, nemohl nic jiného cítit, nežli bezpodmínečnou nutnost a povinnost jej usmrtit. Je jasné, že židé ho neodsoudili proto, že by nerozuměli správně Jeho nároku. Ze zpráv naopak jasně vysvítá, že Ho odsoudili a usmrtili právě proto, že porozuměli nároku, který vznesl a zdráhali se jej uznat. To jim připomněl Petr krátce nato "Vy pak toho svatého a spravedlivého odepřeli jste se" Skut. 3.14.

S tvrzením a nárokem, že je Synem Božím, byl úzce spojen nárok na to, že je také Mesiášem. Jakého Mesiáše směli očekávat židé na základě předpovědi svých proroků? Izaiáš popsal přicházejícího jako "Immanuel" "Bůh s námi" Iz. 7.14. "Bůh silný", "Otec věčnosti" Iz. 9.6. Jeremiáš jej nazval: "Hospodin Jehova, spravedlnost naše" Jer. 23.5-6. Micheáš mluvil o Jeho existenci od věčnosti "Ale ty Betléme Efrata, jakžkoli jsi nejmenší mezi tisíci judskými, z tebe mi vyjde Ten, kterýž má býti panovníkem v Izraeli, a jehož východové jsou od starodávna, ode dnů věčných." Daniel předpovídal Jeho věčně trvající moc a království. "I dáno jest jemu panství a sláva a království, aby všichni lidé, národové a jazykové sloužili Jemu, jehož panství je panství věčné, které nepomijí a království Jeho kteréž se neruší." Skrze Zachariáše označil Ho Bůh za "muže bližního mého" /druha mého/. Zach. 13.7. V Malachiášovi je popsán jako Pán, který náhle přijde do svého chrámu. "Aj, já posílám anděla svého, kterýž připraví cestu před tváří mou. V tom hned přijde do chrámu svého Panovník, kteréhož vy hledáte a anděl

smlouvy, v němž vy libost máte. Aj přijdeť, praví Hospodin zástupů." Mal. 3.1. To, že Židé vysvětlovali nárok Ježíšův, že je Božím Synem jako nárok na božství, jsme již dříve pozorovali. Je jasné, že pro ně byl tento nárok Ježíšův totožný s nárokem na mesiášství. To můžeme vyrozumět ze slavnostní přísežné formule, kterou nejvyšší kněz použil vůči Němu: "zaklínám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus Syn Boží!" Mat. 26.63. Z židovského stanoviska byl osud Ježíšův zpečetěn promptní odpovědí: "Ty jsi řekl".

Kristus a lidstvo

Pokusili jsme se najít správnou odpověď bible, zda tato nepřeklenutelná propast, která dělí Nekonečného od časných tvorů a smrtelných lidí, Toho, který je původcem všeho, od stvoření - zda tato propast dělí Krista zároveň s ostatním stvořením od Boha, anebo, zda dělicí čára probíhá mezi Bohem a Kristem na jedné straně a ostatním stvořením na straně druhé. Shora uvedené texty bezpochyby ukázaly, že taková propast nikdy neexistovala mezi Ním a Otcem. Naopak z nich poznáváme, že Kristus je stejné podstaty s Otcem, jako "jednorozený Syn". Proto se musí rozprostírat tato nepřeklenutelná propast mezi Ním a všemi ostatními tvory.

Je to svědectví bible? Ukazuje nám snad bible, že člověk stojí ve stejném poměru ke Kristu jako k Bohu? Požaduje snad, aby člověk přinášel stejnou úctu Synu jako Otcí, k níž je zavázán, co stvoření ke Stvořiteli? Jediná věta postačí jako odpověď. Je to snad nejdůležitější věta, kterou můžeme o této věci v bibli nalézt. Je opravdu nemožné vyčíst z toho něco jiného, než to, co tam je řečeno. Z úst samotného Ježíše se dovídáme, že je to výslovný požadavek a přání Otcovo "aby všichni ctili Syna, tak, jakž ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí ani Otce, kterýž Ho poslal." Jan. 5.23.

Horlivý služebník náboženství, které zapírá božství Kristovo, řekl věřícímu příteli autora: "Rozdíl mezi námi je tento: vy děláte mnoho z Krista a my děláme mnoho z Jehovy." Kdyby tento muž pochopil význam citovaného verše, pak by si musel všimnout, že upřel Otcí právo na čest, tím, že se zdráhal vzdát čest Synu. Apoštol Petr by řekl takovému člověku to, co řekl hluboce náboženským lidem své doby: "Vy pak toho svatého a spravedlivého odepřeli jste se a prosili jste za muže vražedníka, aby vám byl dán. Ale nyní bratří, vím, že jste to z nevědomí učinili, jako i knížata vaše." Skut. 3.14,17.

Že čest, která náleží Otcí, patří také Synu, není dosvědčeno jen z jediného textu, nýbrž tuto pravdu nalézáme všude, v celém Novém zákoně a v novozákonním zjevení Krista. Toto si ujasníme v dalším na základě čtyř vztahů:

Poznat Krista

Modlit se ke Kristu

Důvěřovat Kristu

Vzývat Krista

menší nežli to, které se přináší Všemohoucímu?

Všimněme si, jak stvoření oslavuje Boha ve Zjevení: "A všechno stvoření, které je na nebi i na zemi i pod zemí i v moři i všecko což v nich jest, slyšel jsem říkoucí: sedícímu na trůnu a beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků" Zj.5.13. Stůjme zde na pravdě a slovu, že celé stvoření zde prokazuje svůj hold a božskou čest svému Stvořiteli. Je Beránek mezi těmi, kteří holdují Stvořiteli, anebo naopak zde vidíme, že Mu je zde vzdávána stejná čest a úcta, že Ho vzývají a že se mu klaní jako Všemohoucímu? "A volali hlasem velikým, říkouce: Spasení je od Boha našeho na trůnu sedícího a od Beránka." Zj.7.10. Dříve uvedené výpovědi Písma nás měla na takový prožitek připravit. Ježíš nám odhalil, že je to výslovné přání Otcovo "aby všichni ctili Syna tak, jak ctí Otce" Jan 5.23. Pavel nás upozorňuje na to, že Bůh rozhodl, aby "ve jménu Ježíše každé koleno klekalo těch, kteří jsou na nebesích a těch, kteří jsou na zemi, i těch kteří jsou pod zemí a každý jazyk, aby vyznával, že Ježíš Kristus je Pánem v slávě Boha Otce." Fil.2.10-11. Tyto verše dokazují, že čest Otce je navždy spojena se ctí Syna.

"Já jsem Hospodin Jehova, toť jest jméno mé, a slávy své jinému nedám" Iz.42.8. Je-li Hospodin Bohem, jak je to možné, že se dělí o slávu s Beránkem, který je uprostřed trůnu? Toto je jen tak možné, že svého Syna nepovažuje za "jiného", menšího, nýbrž za "muže bližního mého", druha mého, sobě rovného podle podstaty Zach. 13.7 a proto oprávněného přijmout čest a slávu, která se prokazuje Bohu. Je zřejmě vidět, že Pavel tomu tak rozuměl, protože na jednom místě napomíná: "Kdo se chlubí, v Pánu aby se chlubil" I.Kor.1.31. Na jiném místě ukazuje, že typickým rysem charakteru svatých je, že se "chlubíme v Kristu Ježíši" Fil.3.3, "aby se vaše chloubna v Kristu Ježíši rozhojnila." Fil.1.26.

Sir John Kenneway Bart z Escotu, dědeček dnešního sira Johna, byl vzorný člověk a křesťan. Jednoho dne ho omylem oslovil jeho přítel "můj pane". Ihned odpověděl: "Toto mi nepatří, na to nemám právo". To byla reakce upřímného a skromného muže. Okamžitě odmítl čest, která mu nenáležela. Když se klaněl Tomáš Ježíšovi: "Můj Pán a Bůh můj" Jan 20.28, nejen že přijal tuto božskou poctu, nýbrž dokonce Tomáše poněkud pokáral, že potřeboval tak dlouhý čas, nežli uvěřil pravdě. Milý čtenáři, vzýval jsi někdy Ježíše takovým způsobem? Nebo patříš k množství těch, kteří nectí Syna a tím nectí ani Otce, který Ho poslal - buď z náboženských či z jiných důvodů.

Kristus naše smíření

Pochybuje-li někdo, že Kristus je Bohem, pak nejde jen o uctívání Krista. Není to jen jediná věc o níž jde, protože celá otázka smíření člověka s Bohem je odvislá od toho, kdo je Ježíš. Vlastní záchrana, milý čtenáři je v sázce, protože Ježíš říká ještě dnes totéž, co říkal před dlouhými věky horlivým náboženským lidem. "Nebo jestliže nebudete věřiti, že já jsem, zemřete v hříších svých" Jan 8.24. Nezjevil snad Ježíš, že právě vyznání Petrovo "Ty jsi Kristus, ten Syn Boha živého" Mat. 16. 16-19 je skálou, na níž je vybudována církev?

Staletí předtím než přišel Ježíš, vyjádřil Job svou touhu po prostředníku, který by ho smířil s Bohem. Všemohoucí se zdál Jobovi příliš vznešený, příliš vzdálený, než aby se

Židovské kníže /představený synagogy/

"Aj kníže přistoupivše, klanělo se Jemu: Dcera má nyní umřela". Mat.9.18.

Slepec.

"A on řekl: Věřím Pane, a klaněl se Jemu" Jan 9.38.

Učedníci v lodi na moři.

"Ti pak, kteříž na lodí byli, přistoupivše, klaněli se Jemu, řkouce: Jistě Syn Boží jsi." Mat. 14.33.

Žena kananejská.

"Ale ona přistoupivši klaněla se Jemu, řkuci: Pane, pomoz mi" Mat. 15.25.

Matka Jana a Jakuba.

"Tehdy přistoupila k němu matka synů Zebedeových se syny svými, klanějící se a prosecí něco od něho." Mat.20.20.

Posedlý Gadarenský.

"Uzřev pak Ježíše z daleka, běžel a poklonil se Jemu" Mr.5.6.

Při vzkříšení se mu klaněli obě Marie.

"A ony přistoupivše, chopily se noh Jeho a klaněly se Jemu" Mat.28.9.

Učedníci při posledním rozloučení s Ježíšem.

"A uzřevše Ho, klaněli se Jemu." Mat.28.17.

Máme se domnívat, že toto vzývání, uctívání a zbožňování Krista bylo jen prokazováním úcty velikému učiteli, či poctou velikému dobrodinci, který je bohatě obdařil požehnáním tím, že posvětil jejich těla, či tím, že zachránil jejich duše, ale který je menší nežli Bůh. Takový názor naráží na nepřekonatelné těžkosti.

Slepý od narození se neklaněl tomu, který ho uzdravil. Nevzdával mu Božskou čest potud, pokud mu Ježíš neřekl, kdo by byl. Jakmile se to však dozvěděl, že Ježíš je Syn Boží "padl před Ním na tvář" Jan 9.35-38.

Z toho se dá jasně poznat, že se mu neklaněl pro to, co učinil, nýbrž pro to co byl. Můžeme se tedy domnívat, že toto uctívání Krista jakožto Mesiáše bylo něco menšího, než úcta prokazovaná Hospodinu Jehovovi? Zjevení nám podává rozhodující odpověď, protože je zjevením osoby, která je vícekrát označena jako první a poslední- alfa a omega, král králů a pán pánů a Beránek sedící uprostřed trůnu. Již první pohled na Jeho slávu byl tak mocný, že Jan oznamuje "A jakž jsem jej uzel, padl jsem k nohám jeho jako mrtvý" Zjev. 1.17. Připisuje mu slávu a moc na věky věků. Ukazují se nám nespočetní andělé kolem trůnu "řkoucích velikým hlasem: Hoden' jest ten Beránek zabítý vzíti moc, bohatství i moudrost i sílu i čest i slávu i požehnání" Zj.5.11,12. Mohli bychom očekávat, že takovou slávu bude vzdávat jedno stvoření druhému? A to i v tom případě, kdyby to bylo jakkoli vznešené stvoření. Je toto zbožňování a vzývání

Poznat Krista

Duchovní život, věčný život je odvislý od duchovního poznání. Při tom nejde jen o pouhé poznání biblických skutečností a textu, nejde jen o vědění anebo o poznání určitého systému nauk, nýbrž jde o to, abychom poznali jediného, pravého Boha. "Dám zákon svůj do vnitřností jejich, nebudou učití bližního svého říkajíce poznejte Hospodina. Všichni zajisté napořád znáti mne budou. Milostiv zajisté budu nepravosti jejich." Jer. 31.33—34.

Ty, kteří Ho neznají, postihne Boží pomsta. "Kterýž pomstu uvede na ty, ješto neznají Boha a neposlouchají evangelium Pána našeho Jezukrista." II. Tes. 1.8. Bible staví poznání Syna na stejný stupeň, jako poznání Otce a označuje je za stejně podstatné, pokud se týká dosažení života věčného. "Totot' jest pak věčný život, aby poznali Tebe samého pravého Boha a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista." Jan 17.3. "Byste znali mne, také i Otce mého znali byste." Jan 14.7. "Milost vám a pokoj rozmnožen buď skrze známost Boha a Ježíše Pána našeho." II. Petr. 1.2. Poznání Otce je také závislé od vůle Syna, aby On Ho zjevil, neboť "žádnýť nezná Syna, jedině Otec, aniž Otce kdo zná, jedině Syn a komuž by chtěl Syn zjeviti." Mat. 11.27. "Já život věčný dávám jim." Jan 10.28. "Jakož jsi dal Jemu moc nad každým člověkem, aby těm všechněm, kteréž jsi dal Jemu, život věčný dal." Jan 17.2. Proto je v ruce Syna, zda daruje věčný život.

Pavel nám ukazuje, že jeho největší přání a nejvnitřnější tužba je větší poznání Krista "Ale to, co mi bylo ziskem, položil jsem sobě pro Krista za škodu; nýbrž i všecky věci pokládám škodou býti pro vyvýšenost známosti Krista Ježíše Pána svého, pro nějž jsem to všecko ztratil a mám to jako za lejna, abych Krista získal." Fil. 3.7,8. "Abych poznal Jej a moc vzkříšení Jeho i společnost utrpení Jeho." Fil. 3.10.

Pro učení všech apoštolů je význačné, že zdůrazňují, že nejen záchrana, nýbrž i plná duchovní zralost je odvislá od poznání Krista. "... až bychom se seběhli všichni v jednotu víry a známosti Syna Božího, v muže dokonalého, v míru postavy plného věku Kristova." Ef. 4.12-13. Protože poznání Syna je klíčem k poznání Otce a vzhledem k tomu, že se klade stejný důraz na poznání jednoho jako druhého, jak se můžeme vyhnout závěru, že Kristus je Bůh?

Důvěřovat Kristu

Nový zákon nám nenabízí spásu a blahoslavenství jako něco, co je možno získat ve jménu Jehovy, Hospodina, nýbrž ve jménu Ježíše Krista z Nazaretu. "Neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom mohli spaseni býti." Skut. 4.10-12. Jen víra v Krista ospravedlňuje člověka před Bohem a vykoupí ho z hříčů. Ale tato zachraňující víra je více, nežli jen intelektuální poznání pravdy, že Kristus existuje. Je to také více, než pouhá uznání díla vykopení. "Spravedlnost Boží skrze víru Ježíše Krista, ke všem a na všecky věřící... k dokázání spravedlnosti své v nynějším času, k tomu, aby On spravedlivým byl a ospravedlňujícím toho, kterýž je z víry Kristovy." Řím. 3.22, 26. "Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen ty, i dům tvůj." Skut. 16.31. "Ty věříš, že jest jeden Bůh. Dobře činíš. I ďáblové tomu věří, avšak třesou se." Jakub 2.19.

Taková víra neosvobozuje demony z jejich muk, ani nevyšvobodí lidi z jejich hříchů. "Srdcem se zajisté věří k spravedlnosti, ale ústy vyznání se děje ke spasení." Řím. 10.10. "Srdce" nezahrnuje v sobě jen rozum, nýbrž i cit a vůli. Rozum vnímá a spatřuje předmět víry, cit se ho chápe a vůle se mu poddává. Tak je srdce - rozum, cit a vůle - zajat tím, v něhož věří. Věřící žije zcela Kristu a jeho starý život zaniká v tom, v Něhož věří, takže Ježíš se stává vším. "Aby byli jiného, toho totiž, kterýž z mrtvých vstal." Řím. 7.4, totiž Krista a pak jsme "v Kristu". "Protož jestli kdo v Kristu, nové stvoření jest. Staré věci pominuly, aj nové všecko učiněno jest." II. Kor. 5.17, a je proměněn "v nové stvoření". Je to spravedlivé a odpovídá to pravdě, abychom uznali, že ten, Jemuž smíme tak důvěřovat a od Něhož jsme tak závislí, Jemuž se máme zcela podrobit a který se stává životním prostorem našeho duchovního života - že je menší nežli Bůh? Jakou míru víry má vykazovat věřící vůči Všemohoucímu nadto, co od něho vyžaduje Písmo svaté, aby prokazoval vůči Synu Božímu?

Modlit se ke Kristu

Modlitba smí být zaměřena - podle práva a pravdy jen k Bohu. V tom souhlasí spolu unitáři, kteří zapírají Kristovo božství i trinitáři, kteří je vyznávají. Podle mínění unitářů nemáme se obracet se svou modlitbou ke Kristu, protože prý není Bohem. Podle mínění trinitářů má být modlitba zaměřena ke Kristu, protože je Bohem. Co říká bible? Nacházíme v ní nějaké příklady pro modlitbu ke Kristu? Zakazuje to Boží Slovo, či klade jim to na srdce, aby se k Němu modlili?

Podle evangelíí byli mnozí, kteří přišli a "prosili" Ježíše; můžeme však s jistotou říci, že to byli modlitby, kterými se lidé obraceli k Němu, jako k Bohu? "A prosili Ho, aby se aspoň podolka roucha Jeho dotkli." Mat. 14.36. K ženě u studnice Jákobovy řekl Ježíš: "Kdybys znala ten dar Boží, a kdo jest ten, kterýž praví tobě: Dej mi pítí, ty bys prosila jeho a dal by tobě vody živé." Jan 4.10. Věříme-li že tento dar "vody živé" je možno i dnes získat za stejných okolností, jako tehda, čím se v podstatě liší prosba ke Kristu, aby nám dal "vody živé" od modlitby k Bohu o seslání požehnání? Čím se v základě liší modlitba Davidova "Smiluj se nade mnou, Bože, podle milosrdenství svého" Žalm 51.1, od křiku Bartimea "Ježíši synu Davidův, smiluj se nade mnou." Marek 10.47. Z podobných slov sestávala modlitba mnohých lidí o vykoupění, skrze níž přišli ke Kristu a tím ze smrti do života. V Pavlově zkušenosti obrácení byla jeho modlitba ke Kristu: "Pane, což mám činit?" Skut 22.10, rozhodujícím obratem. Je-li nám dovoleno volat ke Kristu o vykoupění, nesmíme k Němu nikdy více volat po svém obrácení? První křesťanský mučedník Štěpán nám dává na to tuto odpověď: "Pane Ježíši přijmi ducha mého." Sk.7. 55,59. Téměř stejná slova, která zvolal Ježíš na kříži k Otcí, použil Štěpán ve své modlitbě ke Kristu při své mučednické smrti. V Písmě je mnoho důkazů o tom, že u prvních křesťanů modlitba ke Kristu nebyla výjimkou, nýbrž pravidlem. Jsou výstižně líčeni jako ti, kteří "vzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista." I.Kor.1.2, "kteří vzývají jméno Tvé." Skut.9.14. "Kázal Krista, že On jest Syn Boží/Pavel/. .hubil ty,kteříž vzývali jméno toto."Pak zde máme svědectví svatých pisatelů Nového zákona, která jsou sama o sobě modlitbami. "Mámeť pak nadějí v Pánu Ježíši" Fil.2.19. "Protož

děkuji tomu, kterýž mne zmocnil, Kristu Ježíši Pánu našemu" I.Tim.1.12. Poslední modlitba v bibli, která vyjadřuje přání církve všech časů je modlitba ke Kristu: "přijdiž tedy Pane Ježíši" Zj.22.20.

Izaiáš právem poukazuje na ty, kteří "se modlí bohu, kterýž nemůže vysvobodit." Iz.45.20. Ale ti, kteří vzývají Krista, modlí se k tomu, který"... dokonale spasiti může ty, kteříž přistupují skrze Něho k Bohu". Ti, kteří Ho vzývají a jimž odpověděl ve své milosti, nemohou pochybovat o tom, že v pravdě mluvili s Bohem.

Uctívat a zbožňovat Krista

Uctívání /vzdát božskou čest/ ze strany stvoření náleží Hospodinu a Jemu jedinému, protože Písmo svaté říká: "Pánu Bohu svému klaněti se budeš a Jemu samému sloužiti budeš." Mat.4.9—10. Uctívání jakéhokoli jiného boha, ať již je to duch, anděl, či lidskou rukou učiněný obraz je modloslužbou. Kdyby bylo možno dokázat z bible, že Bůh nabádá lidi, aby Krista nectili a že On sám tuto úctu, která náleží jedině Bohu odmítl, byl by to pádný důkaz toho, že není božského přirození. Jestliže však bible nám přesvědčivě dokazuje, že Ho lidé uctívali jako Boha a že On toto ochotně přijímal a připomeneme-li si z bible, že Bůh vyzývá lidi, aby Ho uctívali, pak je tím s konečnou platností podán důkaz o Božství Ježíše Krista. Slovo, které používá Nový zákon pro uctívání, klanění a zbožňování se vyskytuje v řeckém textu asi 60 krát. Užívá se se vztahem na uctívání, které náleží Bohu, ale které někdy lidé přinášejí ve své nevědomosti jiným lidem, anebo které ve své hlouposti prokazují bohům, které si sami zformovali. V Písmu nalézáme bohobojné muže, kteří takovou úctu ze strany lidí - bližních odmítli, jako odmítl Petr klanění Korneliovo. "když vcházel Petr vyšel proti němu Kornelius a padna k nohám jeho, klaněl se jemu, ale Petr pozdvihl ho řka: Vstaň, i jáť také sám člověk jsem". Skut. 10.25,26. Podobně Pavel a Barnabáš zakázali s velikým zděšením obyvatelům Lystry, aby jim obětovali. Stejně se chovali i andělé. Dvakrát se chtěl Jan klanět andělu, když přijal zjevení na Patmosu, který mu ukázal tak veliké Boží věci. Ale v obou případech narazil na pevné zamítnutí "padl jsem k nohám jeho, abych se klaněl jemu. Ale řekl mi: Hleď, abys to nečinil. Jsem spolumužník tvůj i bratří tvých, těch, kteříž mají svědectví Ježíšovo. Bohu se klaněj." Zj. 19.10. "... .padl jsem, klaněti se chtěje před nohama anděla toho, kterýž mi tyto Věci ukazoval. Ale řekl mi: Hleď, abys toho nečinil... Bohu se klaněj" Zj .22.8-9. Ale božskou čest, kterou odmítali andělé přijmout od lidí vzdalo "množství rytířstva nebeského" Luk.2.13—14 ochotně a s nadšením dítěti Ježíši při Jeho narození a to na výslovný rozkaz Boží. "Klanějte se Jemu všichni andělé Boží" Žid. 1.6. Co Ježíš rozhodně odmítl učinit satanovi, to prokazovali mudrci nově narozenému Synu Božímu. "A padše, klaněli se Jemu" Mat.2.11. Evangelia nám vypráví vždy znovu a znovu o tom, jak se lidé klaněli Ježíši.

Malomocný.

"Malomocný přišed, klaněl se Jemu, řka: Pane, kdybys jen chtěl, můžeš mne očistiti" Mat.8.2.